

BIULETYN POLONIJNY

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Numer 1(1)/2007

Wrzesień - Listopad 2007

Redaguje: Wydział Polonii Departamentu Konsularnego i Polonii MSZ

Kontakt: Regina Jurkowska – tel. 5239 460; e-mail – regina.jurkowska@msz.gov.pl

Szanowni Państwo,

Z wielką przyjemnością przekazujemy wszystkim Czytelnikom pierwszy numer Biuletynu Polonijnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Zadaniem, które postawiliśmy sobie decydując się na jego redagowanie, jest przybliżenie czytelnikom całego bogactwa tego, co dzieje się w środowiskach polonijnych na różnych kontynentach. Są to sprawy czasami o charakterze polityczno-prawnym, z reguły natomiast dotyczą codzienności życia polonijnego w różnych państwach w takich obszarach jak edukacja, kultura, działalność ludzi i organizacji, ochrona polskiego dziedzictwa za granicą. Mamy nadzieję, że informacje przekazywane w Biuletynie wzbogacą Państwa wiedzę o problemach Polonii i Polaków w świecie, jak też o tym, jak problemy te są rozwiązywane.

Biuletyn, który rozprowadzany będzie drogą elektroniczną, redagowany jest przede wszystkim w oparciu o informacje napływające z placówek dyplomatyczno-konsularnych. Siłą rzeczy otrzymanie więc Państwo wzbogacony obraz tego, jak ambasady i konsulaty współpracują z osobami polskiego pochodzenia w świecie, jakie projekty są realizowane wspólnie i w jaki sposób Ministerstwo Spraw Zagranicznych - między innymi poprzez placówki i ich codzienne kontakty z przedstawicielami środowisk polonijnych – wywiązuje się z przypisanej mu roli resortu odpowiadającego w rządzie za koordynację problematyki polonijnej. Pierwszy numer Biuletynu obejmuje wydarzenia z okresu pomiędzy wrześniem a grudniem 2007 r. Kolejne edycje planujemy przygotowywać w cyklu comiesięcznym, a z czasem być może dwutygodniowym.

Chciałbym wyrazić przekonanie, że Biuletyn okaże się wydawnictwem interesującym dla jego odbiorców, a także przydatnym dla tych wszystkich, którzy realizują zadania związane z Polonią i Polakami za granicą. Oczekując na Państwa komentarze, uwagi i opinie, życzę wszystkim Czytelnikom przyjemnej lektury Biuletynu Polonijnego MSZ.

Jan Borkowski
Sekretarz Stanu

REALIZACJA PRAW OSÓB NALEŻĄCYCH DO MNIJSZOŚCI POLSKICH ORAZ POCHODZENIA POLSKIEGO

Konsultacje konsularne polsko-ukraińskie

Warszawa – DKiP MSZ

W dniach 10 – 11 września w Kijowie odbyły się konsultacje służb konsularnych RP i Ukrainy, których głównym tematem były zmiany w zasadach ruchu osobowego w związku z planowanym przystąpieniem Polski do układu z Schengen.

Istotnym tematem były też problemy polskiej mniejszości narodowej na Ukrainie. Strona polska zasygnalizowała m.in. zaniepokojenie sytuacją szkół dla polskiej mniejszości, w których umniejszany jest zakres nauczania języka polskiego, a także brakiem dostatecznych warunków dla rozwoju szkolnictwa polskiego w różnych formach nauczania. Przedstawiono potrzebę uregulowania statusu nauczycieli z RP pracujących na Ukrainie, ponowiono również prośbę o rychłe zarejestrowanie Centrum Metodycznego Nauczania Języka Polskiego i Kultury Polskiej w Drohobyczu. Wśród innych spraw, poruszono kwestię wybudowania Domów Polskich we Lwowie i w Kijowie oraz zwrotu kościołów parafiom rzymskokatolickim.

Ze względu na obszerność i wagę ww. problemów, uzgodniono zorganizowanie w bliskim terminie odrębnych konsultacji na tematy związane z sytuacją mniejszości polskiej na Ukrainie i mniejszości ukraińskiej w Polsce.

Konsultacje konsularne polsko-białoruskie

Warszawa – DKiP MSZ

W dniach 2-3 października w Warszawie odbyły się konsultacje służb konsularnych RP i RB, których głównym tematem były zmiany w zasadach ruchu osobowego w związku z planowanym przystąpieniem Polski do układu z Schengen.

W trakcie konsultacji strona polska przedstawiła informację o przyjętej przez Polskę ustawie „O Karcie Polaka”. Na prośbę strony białoruskiej uzgodniono, że tryb wprowadzania ustawy w życie na terytorium Republiki Białoruś będzie przedmiotem dalszych konsultacji dwustronnych.

Narada konsularno-polonijna w Niemczech

Warszawa – DKiP MSZ

W dniach 9 i 10 października 2007 r. odbyła się w Konsulacie Generalnym RP w Monachium regionalna narada konsularna, w której wzięli udział przedstawiciele Konsulatów Generalnych RP z Hamburga, Kolonii, Lipska i Monachium, a także Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Berlinie oraz delegaci Departamentu Konsularnego i Polonii MSZ.

W zakresie problematyki polonijnej tematami narady były następujące kwestie: zaangażowanie władz niemieckich we wprowadzanie nauczania języka polskiego jako ojczystego w ramach niemieckiego systemu oświaty, finansowanie polonijnych szkół społecznych; możliwości uzyskiwania wsparcia finansowego na poszczególne projekty realizowane przez organizacje polonijne; wymogi dot. kwalifikacji nauczycieli języka polskiego.

Przedyskutowano ponadto i uzgodniono pakiet zagadnień, które zostałyby zgłoszone stronie niemieckiej jako tematy zaplanowanych dwustronnych konsultacji mniejszościowo-polonijnych. Uczestnicy narady zgodzili się ponadto co do istnienia deficytu w zaangażowaniu instytucji i organizacji polskich w problematykę polonijną w Niemczech. W związku z powyższym

postanowiono zorganizować spotkanie z udziałem przedstawicieli w/w instytucji z przedstawicielami Polonii na terenie Niemiec. Miejszem takiego spotkania mogłaby być Kolonia.

Spotkania z władzami Symferopola i Sewastopola

Ukraina – KG w Odessie

15 października Konsul Generalny RP w Odessie Wiesław Mazur spotkał się z merem Symferopola G. A. Babienko. Podczas spotkania poza ogólną rozmową o rozwijaniu współpracy pomiędzy KG RP w Odessie i Symferopolem dyskutowano m.in. o problemach mieszkających tam Polaków. Mer G. Babienko obiecał w trybie pilnym przydział lokalu dla Stowarzyszenia Polaków na Krymie (lokal tej organizacji został odebrany 3 lata temu).

Konsul generalny uzyskał ponadto zgodę mera na bezpłatne uruchomienie w miejscowej telewizji i radiu raz w tygodniu 15-minutowych programów w języku polskim oraz na nazwanie jednej z ulic Symferopola ulicą imieniem Adama Mickiewicza. W spotkaniu z merem konsulowi generalnemu towarzyszyły: Renata Tereszczenko - prezes Polskiego Ośrodka Kulturalno-Oświatowego im. A. Mickiewicza na Krymie i Józefa Krawiec - prezes Stowarzyszenia Polaków na Krymie. Spotkanie odbywało się w obecności przedstawicieli wszystkich miejscowych mediów.

Z kolei 16 października konsul generalny odbył spotkanie z Przewodniczącym Rady Miejskiej w Sewastopolu V. Saratowem, którego poprosił o pomoc w przydzieleniu lokalu dla Zjednoczenia Polaków w Sewastopolu. W spotkaniu tym uczestniczyła Ludmiła Wieleńska - prezes Zjednoczenia Polaków Sewastopola "Jedność" oraz miejscowa telewizja.

Przyjęcie przez Radę Ministrów *Informacji na temat sytuacji i zakresu praw polskich mniejszości narodowych zamieszkujących w innych państwach*

Warszawa – DKP MSZ

Na swoim posiedzeniu w dniu 6 listopada Rada Ministrów przyjęła przedłożoną przez ministra spraw zagranicznych Informację na temat sytuacji i zakresu praw polskich mniejszości narodowych zamieszkujących w innych państwach.

MSZ uważa, że obecne rozwiązania prawne, służące ochronie praw mniejszości polskich za granicą, są wystarczające. Z wieloma państwami, w których znajdują się większe skupiska Polaków, podpisano umowy międzynarodowe. Problemem jest realizacja tych postanowień i egzekwowanie podpisanych zobowiązań przez władze tych państw. W dokumencie przedstawiono sytuację osób pochodzenia polskiego zamieszkujących w: Republice Białorusi, Republice Litewskiej, Republice Federalnej Niemiec, Republice Łotewskiej, Czeskiej, na Ukrainie, w Kazachstanie i w Rosji. Najgorzej oceniono sytuację mniejszości polskiej na Białorusi, szczególnie w kontekście delegalizacji Związku Polaków na Białorusi i działań o charakterze represyjnym podejmowanych przez rząd Aleksandra Łukaszenki. Władze polskie domagają się od rządu Białorusi przestrzegania standardów demokratycznych i wywiązywania się strony białoruskiej z podpisanych umów i zobowiązań. Władze Republiki Litewskiej w sposób minimalny wywiązują się z podpisanych umów dwustronnych. Największe problemy mniejszości polskiej dotyczą: reprivatyzacji ziemi na terenach zamieszkiwanych przez osoby polskiego pochodzenia, pisowni imion i nazwisk oraz zapisów ustawy o obywatelstwie uchwalonej przez litewski parlament.

Znacznie lepiej oceniana jest sytuacja mniejszości polskiej na Łotwie i w Czechach, gdzie władze są pozytywnie nastawione do Polaków i realizują podpisane umowy dwustronne. W Republice Federalnej Niemiec problemy dotyczą przede wszystkim realizacji zapisów traktatowych, dotyczących szczególnie kwestii rozwijania tożsamości etnicznej i kulturowej. Polacy zamieszkujący w RFN mogą liczyć jedynie na niewielką pomoc władz lokalnych w kwestii

nauczania języka polskiego czy działań wspierających tożsamość narodową Polonii niemieckiej. W Kazachstanie i Federacji Rosyjskiej problemy Polonii wynikają głównie ze zbyt słabych struktur demokratycznych tych państw oraz niskiego poziomu ekonomicznego.

Polityka i działania władz RP wobec społeczności polskich zamieszkujących w innych państwach jest zróżnicowana. Wobec Białorusi jest to pryncypialne domaganie się respektowania praw mieszkających tam osób polskiego pochodzenia, natomiast wobec Litwy i Niemiec stosuje się zasadę nadania kontaktom dwustronnym rangi politycznej. Wobec pozostałych państw Polska podejmuje interwencje doraźne, w zależności od skali bieżących problemów. Wyraźny charakter polityczny, rozwiązywany podczas rozmów na najwyższym szczeblu, mają i będą miały natomiast kontakty z Rosją, Kazachstanem i Ukrainą. Do Polonii i Polaków tam zamieszkujących powinna być również kierowana duża pomoc finansowa.

IX posiedzenie Polsko-Litewskiej Komisji ds. Problemów Mniejszości Narodowych

Warszawa – DKP MSZ

Posiedzenie Komisji odbyło się w dniach 7-8 listopada w Warszawie w MSZ. Podczas spotkania omówiono następujące kwestie związane z sytuacją mniejszości związane z sytuacją mniejszości polskiej na Litwie: sytuacja oświaty polskiej na Litwie; zwrot ziemi na Wileńszczyźnie i w mieście Wilnie; prace legislacyjne w RL nad projektami ustaw o mniejszościach narodowych, o pisowni imion i nazwisk w językach mniejszości narodowych oraz o obywatelstwie; odbudowa zburzonego pomnika poświęconego żołnierzom polskim w Oranach; możliwości objęcia litewskimi świadczeniami kombatanckimi żyjących na Litwie polskich żołnierzy Armii Krajowej; możliwości wprowadzenia w RL dwujęzycznego nazewnictwa na obszarach zamieszkałych przez mniejszości narodowe; możliwości zwiększenia dostępu mniejszości polskiej do litewskiej telewizji publicznej.

Spotkanie w MSZ w sprawie mniejszości polskiej na Białorusi

Warszawa – DKP MSZ

Narada została zorganizowana w dniu 26 listopada z inicjatywy Departamentu Konsularnego i Polonii z udziałem przedstawicieli podmiotów w największym stopniu zainteresowanych sprawami mniejszości polskiej: MSZ, BBN, Kancelarii Senatu RP, MEN, MNiSzW, PCN, CODN, organizacji pozarządowych. Jej celem było omówienie bieżącej sytuacji mniejszości polskiej na Białorusi, dokonanie bilansu działań w okresie ostatnich miesięcy oraz rozważenie kierunków dalszych działań.

EDUKACJA POLONIJNA

Rozwój nauczania języka polskiego jako ojczystego w niemieckich szkołach publicznych w Nadrenii-Palatynacie

Niemcy – KG w Kolonii

Placówka odnotowuje systematyczny rozwój programu nauczania języka polskiego jako języka ojczystego. Dotychczas nauka języka polskiego odbywała się w pięciu szkołach w następujących miejscowościach: Wissen, Koblencja, Sinzig, Simmern oraz Hassloch. Od początku nowego roku szkolnego wprowadzono zajęcia języka polskiego do szkoły w Moguncji, a od połowy

października stosowne zajęcia będą się odbywać się również w szkole w Trewirze. W przyszłym roku do wyżej wymienionych miejscowości dołączą także Speyer, Worms i Kaiserslautern. Na zajęcia języka polskiego uczęszcza obecnie ponad 200 uczniów wszystkich kategorii wiekowych.

Podziękowanie Towarzystwa Krzewienia Oświaty Polskiej w Danii

Dania – Ambasada RP w Kopenhadze

W dniach 6-7 października 2007 r. Towarzystwo Krzewienia Oświaty Polskiej w Danii we współpracy z Wydziałem Konsularnym Ambasady RP zorganizowało w Kopenhadze spotkanie polonijne, w celu dokonania oceny 10-lecia pracy edukacyjnej Towarzystwa Krzewienia Oświaty Polskiej w Danii (TKOP) i podziękowania zaangażowanym osobom za wykonywaną przez nich pracę.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Senatu RP, Ministerstwa Edukacji Narodowej, MSZ, „Wspólnoty Polskiej”, IPN, przedstawiciele organizacji oświatowych z Niemiec, duszpasterze, nauczyciele i przedstawiciele Polonii duńskiej.

Nowy rok szkolny w Baranowiczach

Białoruś – KG w Brześciu

13 października w Społecznej Szkole Polskiej im. Tadeusza Rejtana w Baranowiczach odbyła się w obecności przedstawiciela Konsulatu Generalnego uroczystość rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2007/2008. W uroczystości brali udział kierownictwo SSP i nauczyciele, rodzice i dzieci (ok. 90 osób).

Podobnie, jak w roku ubiegłym konsulat generalny ufundował uczniom klas I (25 uczniów) „zestawy uczniowskie” – plecak, piórnik i słodycze. Zostały one przekazane podczas uroczystości przez konsul Justynę Dudar, która odczytała także list skierowany do nauczycieli, rodziców i uczniów przez Konsula Generalnego Jarosława Książka.

Dyrektor SSP w Baranowiczach pani Elżbieta Dołęga – Wrzosek serdecznie podziękowała za wsparcie udzielane szkole przez KG RP w Brześciu.

Obchody Dnia Komisji Edukacji Narodowej w Grodnie

Białoruś – KG w Grodnie

13 października w salach reprezentacyjnych Hotelu Grodno odbyły się uroczystości Dnia Komisji Edukacji Narodowej zorganizowane wspólnie przez Związek Polaków na Białorusi, Polską Macierz Szkolną i Konsulat Generalny RP. Obecna była Prezes ZPB A. Borys i Prezes PMS S. Sienkiewicz. Wystąpił chór młodzieżowy „Grodzieńskie Słowiki” i zespoły taneczne z Grajewa. Na uroczystości przybyło około 150 nauczycieli z Grodzieńszczyzny. Po części artystycznej nauczycieli zaproszono na furszet. To wspólne spotkanie nauczycieli i przedstawicieli polskich organizacji w aktualnej sytuacji (vide: zatrzymania działaczy ZPB) ocenić należy jako niezwykle potrzebne i przeprowadzone z powodzeniem.

Nowe szkoły języka polskiego w Irlandii

Irlandia – Ambasada RP w Dublinie

W tym roku szkolnym doszło do otwarcia 3 nowych uzupełniających szkół języka polskiego w Irlandii: w Waterford, Cork oraz Cavan. Zajęcia w szkołach uzupełniających odbywają się w soboty i niedziele, podczas gdy w ciągu tygodnia dzieci mają obowiązek uczęszczania do szkoły irlandzkiej.

Obchody Dnia Komisji Edukacji Narodowej w Brześciu

Białoruś – KG w Brześciu

14 października w Społecznej Szkole Polskiej w Brześciu odbyły się uroczystości związane z obchodami Dnia Komisji Edukacji Narodowej. Wśród zaproszonych gości znaleźli się nauczyciele nie tylko SSP, ale również nauczyciele klas polskich Państwowej Szkoły Średniej nr 9 w Brześciu oraz przedstawiciele brzeskiego oddziału ZPB. Konsulat Generalny RP w Brześciu reprezentował konsul K. Czajkowski, który odczytał list Konsula Generalnego, wystosowany z tej okazji do nauczycieli i uczniów. Konsulat, podobnie jak w roku ubiegłym, przekazał SSP w Brześciu zakupione dla potrzeb edukacyjnych szkoły podręczniki języka polskiego oraz pomoce dydaktyczne.

Głównym punktem spotkania były wykłady na temat historycznej roli KEN oraz wybitnych postaci jej twórców - założycieli. Wygłosili je oddelegowani do pracy w SSP w Brześciu nauczyciele z Polski. Dzięki naciskom ze strony KG RP otrzymali oni prawo do pracy w SSP (pierwotnie odmawiano im wystawienia odpowiedniego dokumentu).

Drugą część spotkania wypełnił przygotowany program artystyczny, w którym wystąpili tegoroczni laureaci konkursów recytatorskich oraz wokalnych.

Spotkanie założycielskie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Grodnie

Białoruś – KG w Grodnie

14 października w Grodnie odbyło się spotkanie założycielskie Uniwersytetu Trzeciego Wieku (UTW) przy ZPB. Prezesem został wybrany Stanisław Poczobut, stworzono także Radę Programową. Uniwersytet będzie korzystał z pomocy Mokotowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Warszawie, który wcześniej wspierał UTW przy Polskiej Macierzy Szkolnej.

Zajęcia z języka polskiego w Pierwomajsku

Ukraina – KG w Odessie

W dniu 18 października miała miejsce uroczysta inauguracja zajęć z języka polskiego w Gimnazjum Nr 11 w Pierwomajsku. Na zajęcia zapisało się 86 dzieci. Dyrekcja szkoły udostępniła lokal, konsul dostarczył pierwsze podręczniki, natomiast nauczycielem jest członek miejscowego stowarzyszenia polonijnego "Nadzieja". W uroczystości z ramienia konsulatu uczestniczył wicekonsul Wojciech Baranowski. Od września przyszłego roku, po podpisaniu umowy długoletniej z dyrekcją szkoły, język polski będzie miał rangę drugiego języka obcego. Konsulat generalny zamierza wystąpić do CODN o przysłanie profesjonalnego nauczyciela oraz do organizacji pozarządowych o wyposażenie docelowego gabinetu w potrzebny sprzęt i podręczniki.

Obchody Dnia Nauczyciela w Sankt Petersburgu

Rosja – KG w Sankt Petersburgu

21 października w szkole średniej nr 216 im. Adama Mickiewicza Konsulat Generalny RP w Sankt Petersburgu zorganizował uroczyste spotkanie z okazji Dnia Nauczyciela. Konsul generalny Jarosław Drozd podziękował zaproszonym za ich zaangażowanie w rozpowszechnianie języka polskiego. Na spotkaniu obecni byli nauczyciele języka polskiego, dyrektorzy szkół i przedstawiciele organizacji polonijnych, które prowadzą nauczanie języka polskiego w Domu Polskim (SKO "Polonia", Związek Polaków im. Bp. A. Maleckiego). W spotkaniu wziął udział zastępca kierownika Komitetu Oświaty Administracji Sankt Petersburga, Jurij Soljanikow.

Szkola nr 216 to jedyna placówka w Sankt Petersburgu z poszerzonym programem nauczania języka polskiego. W szkole zatrudnione są dwie nauczycielki języka polskiego, delegowane przez

Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli. Przy szkole działa zespół folklorystyczny - teatr obrzędu "Polanie", kierowany przez Polkę z Grodzieńszczyzny, p. Irenę Bestużewą.

Spotkanie oświatowe na Zaolziu

Republika Czeska - KG w Ostrawie

6 listopada w siedzibie Polskiego Centrum Pedagogicznego miało miejsce spotkanie robocze przedstawicieli Towarzystwa Nauczycieli Polskich w Republice Czeskiej, Centrum Pedagogicznego z Konsulem Generalnym RP. Zaprezentowano aktualny stan polskiego szkolnictwa na Zaolziu, programy oraz działalność polskich organizacji edukacyjnych.

W trakcie sesji przedstawiono propozycję współpracy środowisk oświatowych z Konsulatem Generalnym RP w Ostrawie na rok 2008.

Seminarium nauczania we Lwowie

Ukraina - KG we Lwowie

Zjednoczenie Nauczycieli Polskich już po raz trzeci zorganizowało w dniu 14 listopada w Szkole Średniej nr 24 we Lwowie seminarium pt. „Wspólczesne metody nauczania i wychowania w szkole początkowej” dla nauczycieli klas I-IV szkół z polskim językiem wykładowym (Lwów, Mościska, Strzelczyska, Gródek Podolski, Kamieniec Podolski, Maćkowce). Słuchaczy powitała dyrektor szkoły, p. Lucyna Kowalska (wiceprzewodnicząca ZNP). Udział wzięli także przedstawiciele lwowskich władz oświatowych - Ludmyła Kowaliowa, wizytator szkół mniejszości narodowych lwowskiego kuratorium oraz Ludmyła Ziemia, kurator-metodyk nauczania początkowego. Konsulat Generalny RP we Lwowie reprezentowała p. Barbara Romeyko-Hurko, nauczyciel dyplomowany-terapeuta z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Gdańsku, która również wygłosiła wykład pt. „Dysleksja i dysgrafia - diagnoza i pomoc”. Mało znana na Ukrainie tematyka wykładu spotkała się z dużym zainteresowaniem słuchaczy.

80-lecie polskiego przedszkola na Zaolziu

Republika Czeska - KG w Ostrawie

17 listopada polskie przedszkole w Wędryni świętowało 80-lecie swego istnienia. Z tej okazji w Domu Kultury "Czytelnia" odbyła się uroczystość jubileuszowa przygotowana przez dzieci z miejscowego przedszkola i szkoły w Wędryni. W imprezie udział wzięli przedstawiciele władz gminy, członkowie MK PZKO, dyrekcja przedszkola i szkoły oraz wicekonsul ds. Polonii.

Warsztaty języka polskiego we wschodniej Ukrainie

Ukraina - KG w Charkowie

KG w Charkowie we współpracy ze Szkołą Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego zorganizował w dniach 19-27 października warsztaty języka polskiego, adresowane do nauczycieli oraz uczestników zajęć języka i kultury polskiej prowadzonych w polskich ośrodkach na wschodniej Ukrainie.

Pracownicy Szkoły Języka i Kultury Polskiej UŚ, dr hab. Jolanta Tambor oraz dr Aleksandra Achtelek przeprowadziły pokazowe lekcje języka i kultury polskiej w trzech miastach zachodniej Ukrainy: Charkowie, Doniecku i Zaporozżu. Adresatami warsztatów byli lektorzy języka polskiego, a także studenci Uniwersytetu Pedagogicznego im. G. Skoworody w Charkowie, członkowie Stowarzyszenia Kultury Polskiej „Polonia” w Charkowie, studenci Polskiego Wydziału Technicznego Narodowego Uniwersytetu Technicznego w Doniecku, członkowie Towarzystwa Kultury Polskiej Donbasu w Doniecku, słuchacze lektoratu języka polskiego w

Narodowym Uniwersytecie Zaporoskim w Zaporoziu oraz członkowie Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza w Zaporoziu.

Uczestnicy warsztatów zostali zapoznani z nowoczesnymi metodami nauczania języka polskiego, zasadami udziału w letniej szkole języka i kultury polskiej, organizowanej przez Uniwersytet Śląski oraz warunkami uzyskania urzędowego poświadczenia znajomości języka polskiego, a także założeniami egzaminu przed Państwową Komisją Poświadczenia Znajomości Języka Polskiego jako Obcego.

10-lecie Związku Nauczycieli Języka Polskiego i Pedagogów w Niemczech

Niemcy - KG w Kolonii

W dniach 23-24 listopada odbyła się w Konsulacie Generalnym w Kolonii uroczystość 10-lecia Związku Nauczycieli Języka Polskiego i Pedagogów (ZNJPIP) połączona z międzynarodową konferencją naukową na temat wielojęzyczności, z udziałem ok. 80 osób, w tym również odpowiedzialnego za sprawy Grupy Polskiej w RFN przedstawiciela Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Kultury i Mediów dr Matthiasa Butha. Honorowy patronat nad przedsięwzięciem sprawował Ambasador RP w Berlinie p. Marek Prawda. Nauczycielom języka polskiego zostały przekazane specjalne nagrody z funduszu konsularnego KG.

Melbourne – konferencja o języku polskim

Australia - KG w Sydney

15 grudnia w Melbourne referat szkolny Federacji Organizacji Polskich w Wiktorii (przy wsparciu finansowym KG) wraz z prof. dr Robertem Dębskim z University of Melbourne zorganizował konferencję „Język Polski w Australii – stan obecny i przyszłość”. Gościem specjalnym konferencji był prof. Władysław Miodunka z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, który przedstawił szanse rozwoju i umocnienia pozycji j. polskiego w krajach UE, jak też podstawy prawne certyfikacji j. polskiego jako obcego oraz zasady funkcjonowania systemu certyfikacyjnego. Prof. R. Dębski omówił możliwości wykorzystywania komunikacji internetowej w nauczaniu języków obcych.

Spotkania z nauczycielami w Północnej Nadrenii-Westfalii

Niemcy - KG w Kolonii

9 grudnia w Ośrodku Spotkań Chrześcijańskiego Centrum Krzewienia Kultury, Tradycji i Języka Polskiego (ChCKKTiJP) w Niemczech "Concordia" w Herdorf-Dermbach odbyło się zorganizowane przez KG uroczyste spotkanie z nauczycielami języka polskiego, prowadzącymi zajęcia przy Polskich Misjach Katolickich (PMK), zrzeszonymi w ChCKKTiJP oraz z nauczycielami tego przedmiotu w szkołach niemieckich, nie należącymi do żadnej z istniejących organizacji - tzw. "nauczycielami nie zrzeszonymi". W spotkaniu wzięło udział ok. 60 osób.

Z kolei 11 grudnia w KG w Kolonii miało miejsce uroczyste spotkanie nauczycieli języka polskiego zrzeszonych w Polskiej Macierzy Szkolnej (PMSz) z udziałem zarządu tej organizacji oraz zaproszonych gości - łącznie 30 osób.

Na obu spotkaniach przedstawiciel KG konsul wręczył nauczycielom specjalne dyplomy uznania wraz ze specjalnymi nagrodami z funduszu konsularnego KG.

Zakończenie kolejnej edycji kursów języka polskiego w Sao Paulo

Brazylia - KG w Sao Paulo

15 grudnia nastąpiło uroczyste zakończenie kursów języka polskiego w roku 2007, prowadzonych pod patronatem KG RP w Sao Paulo. Na głównym kursie, prowadzonym przez prof. Barbarę

Rzyski, obejmującym 4 poziomy nauczania, w lutym br. naukę rozpoczęło 182 osoby. Z tej grupy 72 uczestników otrzymało dyplomy ukończenia i promocję na następny poziom. Osoby, które z różnych powodów nie uzyskały pozytywnych wyników, będą mogły powtórzyć semestr w roku przyszłym. Najlepsi uczniowie z każdego poziomu kursu otrzymali nagrody ufundowane przez konsulat. Równocześnie zakończono kurs prowadzony przez p. Michalinę Staniczek dla dzieci – 6 uczestników i konwersacje w j. polskim dla dorosłych – 10 osób.

Łącznie w roku szkolnym 2007 w różnych formach nauczania języka polskiego w Sao Paulo uczestniczyło blisko 200 osób. Stanowi to znaczący wzrost w stosunku do roku poprzedniego. W lutym 2008 roku, po przerwie wakacyjnej, zostaną wznowione kursy języka polskiego na wszystkich 6 poziomach nauczania.

KULTURA

Dni Polskie w Suczawie

Rumunia - Ambasada RP w Bukareszcie

W dniach 6-9 września Związek Polaków w Rumunii zorganizował już po raz dziewiąty Dni Polskie w Suczawie. W tym roku odbyły się one pod hasłem "We wspólnocie narodów i kultur. W kręgu relacji polsko-rumuńskich" i były, zgodnie z kilkuletnią tradycją, połączeniem sympozjum naukowego na temat relacji polsko-rumuńskich i cyklu imprez kulturalnych.

W podzielonym na cztery panele sympozjum wzięło udział 42 referentów z Polski, Rumunii i Republiki Mołdowy reprezentujących takie dziedziny wiedzy jak: historia, filologia, etnografia, socjologia, geografia. Dwudniowe obrady zakończyła prezentacja tematycznie związanych z Bukowiną i stosunkami polsko-rumuńskimi wydawnictw, które ukazały się w ciągu ostatniego roku. Równolegle - po raz trzeci w ramach Dni Polskich - odbywały się warsztaty tłumaczeniowe dla młodzieży polonijnej, prowadzone przez specjalistów z Polski i Rumunii.

Tuż po uroczystym otwarciu Dni Polskich, dla uczczenia 50-lecia podpisania Traktatu Rzymskiego oraz przystąpienia Rumunii do Unii Europejskiej odbył się wernisaż wystawy plakatu "Traktat Rzymski jako ogniwo w procesie integracji europejskiej". Następnego dnia miał miejsce wernisaż wystawy fotograficznej "Nieznana Wieliczka", zrealizowanej we współpracy z Kompleksem Muzealnym "Bukowina".

Po zakończeniu sympozjum odbyły się w Pojana Mikuli uroczystości związane z 60-leciem repatriacji i 165-leciem zasiedlenia wsi przez polskich górali, z udziałem repatriantów i ich potomków z Piławy Dolnej i Złotnika, a następnie uroczyste otwarcie nowego Domu Polskiego i koncert zespołów folklorystycznych "Dolina Nowego Szołca" ze Złotnika oraz "Szołoncanka" z Nowego Szołca. Ponadto, w Nowym Szołcu podczas II polonijnych dożynek Polacy oraz ich rumuńscy sąsiedzi zaprezentowali wystawę produktów rolnych i występy zespołów "Pojana" z Piławy Dolnej i "Pădurețul" z Pârteștii de Sus. W uroczystościach wzięli udział ambasador RP w Bukareszcie Jacek Paliszewski, delegaci Urzędu Marszałkowskiego z Katowic i przedstawiciele władz lokalnych.

Konkurs „Młode Talenty Polonii” w Adelaide

Australia - KG w Sydney

23 września w Adelaide odbył się pod patronatem Konsulatu Generalnego RP finał konkursu "Młode Talenty Polonii", organizowanego corocznie przez tamtejszych animatorów kultury, państwa Grażynę i Andrzeja Strzeleckich. Konkurs przyciągnął siedemdziesięciu uczestników rywalizujących w różnych kategoriach muzycznych, od klasyki po muzykę rockową. Nagrody

ufundowane m.in. przez konsulat przyznano również za najlepiej wykonany utwór polskiego kompozytora oraz w konkursie na oficjalny plakat tegorocznego konkursu.

Wernisaż wystawy wrocławskiego artysty w Toronto

Kanada - KG w Toronto

24 września w galerii Laurier w Toronto odbył się wernisaż wystawy wrocławskiego malarza, grafika i scenografa **Michała Hrisulidisa**. Wystawa zatytułowana "The Power of Drawing" została zorganizowana przez fundację przyjaciół polskiego teatru w Toronto wraz z powstałą w 2007 r. organizacją artystów polonijnych o nazwie "Polsko-Kanadyjska Inicjatywa Wystawiennicza" oraz Konsulat Generalny RP w Toronto. Jednym ze sponsorów wystawy jest Wydział Kultury Urzędu Miejskiego we Wrocławiu. Grafiki Michała Hrisulidisa będą prezentowane do 12.10.2007r.

Z kolei 29 września w Art Gallery, na terenie prestiżowej "Starej Destylarni" w centrum Toronto odbył się wernisaż wystawy pt. "The Time Machina". Wystawa zorganizowana przez "Canadian Polish Art Initiatives" i Konsulat Generalny RP w Toronto, prezentuje prace trójki wybitnych artystów: prof. Marii Targońskiej, prof. Henryka Czesnika (oboje są wykładowcami Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku) oraz polskiego rzeźbiarza żyjącego i tworzącego w Toronto, Wojtkę Biczysko. Otwarcie zgromadziło wielu kanadyjskich znawców sztuki, przedstawicieli polonijnego środowiska twórców, dziennikarzy i miłośników sztuki. Trójka uczestników wystawy udzieliła wywiadów OMNI TV. Wystawie towarzyszył występ zespołu młodych muzyków kanadyjskich. Wielka popularność wernisażu wynikała także z faktu, że odbywał się on w tzw. "Torontońskiej białą noc", podczas której otwarte są galerie i muzea. Otwarcia obu wystaw dokonał konsul Andrzej Krężel.

Wystawa „Drogi do wolności – Solidarność”

Ukraina - KG w Charkowie

28 września w Zaporoziu miało miejsce uroczyste otwarcie wystawy „Drogi do wolności - Solidarność”. Konsulat RP w Charkowie zorganizował ją w miejscowym Muzeum Krajoznawczym. Otwarcia dokonał konsul Henryk Buszta przy udziale przewodniczącego Stowarzyszenia Kultury Polskiej w Zaporoziu im. A. Mickiewicza - pana Jerzego Pawluka. W otwarciu uczestniczyli również: Anatoli Świetlik - zastępca gubernatora obwodu zaporoskiego ds. kultury i przedstawiciele administracji miejskiej. Obecni byli członkowie Związku Polaków w Zaporoziu - POLONIA, Stowarzyszenia Kultury Polskiej oraz korespondenci lokalnych mediów. Po zakończeniu otwarcia Wystawy miała miejsce impreza kulturalna - rejs statkiem po Dnieprze wokół wyspy Hortica. Zorganizowała go pani Lidia Jegorowa - przewodnicząca Związku Polaków w Zaporoziu POLONIA. W rejsie uczestniczyli również przedstawiciele innych stowarzyszeń mniejszości narodowych: tatarskiej, żydowskiej, niemieckiej i rosyjskiej. Śpiewał duet polskich dziewcząt w krakowskich strojach ludowych. Impreza miała na celu integrację miejscowych stowarzyszeń narodowych i prezentację dorobku polskiej kultury.

Wieczór polskich klimatów w Kolonii

Niemcy - KG w Kolonii

28 września br. w Europejskim Centrum Kultury *Ignis* w Kolonii odbył się kolejny cykliczny wieczór polskich klimatów zorganizowany przez Konsulat Generalny RP w Kolonii. Na scenie wystąpili miejscowi artyści: Stanisław Szrobosz, Waldemar Hinzman, Norbert Hinzman, Zdzisław Ryczko, Sławomir Olszamowski, Joanna Murowska oraz Maria Wilczyńska. Pierwszą część wieczoru artyści zadedykowali i poświęcili zmarłemu niedawno koledze – aktorowi,

reżyserowi, autorowi scenografii, grafikowi, galeryście, muzykowi – Arkadiuszowi Rajzerowi. Artyści planują zorganizowanie w najbliższej przyszłości multimedialnej imprezy poświęconej wyłącznie twórczości A. Rajzera. W drugiej części wieczoru zagrano utwory utrzymane w klimacie jesiennym oraz piosenki komediowe i kabaretowe.

Dożynki w Polskiej Misji Katolickiej w Norymberdze

Niemcy – KG w Monachium

30 września w Kościele św. Józefa w Norymberdze odbyły się tradycyjne uroczystości dożynkowe. Organizatorem imprezy był ks. proboszcz Stanisław Stenka z PMK, wspierany licznie przez swoich parafian.

Uroczystość rozpoczęła się mszą świętą, w trakcie której plony ziemi w postaci bukietów kwiatów, snopków zboża, bochnów chleba, ciast owoców i warzyw przynieśli przedstawiciele organizacji polonijnych działających w Norymberdze: Wieża Krakowska, Oddział Norymberski Związku Polaków Rodło oraz Szkoła Polska, a także Polacy skupieni wokół PMK i księdza Stenki. Msza poświęcona była także jubileuszowi 25 lecia kapłaństwa księdza misjonarza Jerzego Panka, który urodzony w Płaszowicach, pełnił swoją posługę m.in. w Angoli oraz w Portugalii. Ksiądz J. Panek razem z proboszczem S. Stenką i proboszczem PMK w Ingolstadt - R. Kazimierzakiem koncelebrowali dożynkową mszę świętą. Po mszy, w trakcie uroczystego obiadu nastąpiło składanie życzeń jubilatowi, do którego dołączyła się także obecna na uroczystości wicekonsul ds. Polonii - Aneta Berdys. Oprawę muzyczną uroczystości zapewniła grupa młodzieży zaproszona na tę okazję z Płaszowic oraz chór parafialny funkcjonujący przy PMK w Norymberdze.

Wieczór autorski Haliny Kwiatkowskiej w Nowym Jorku

USA - KG w Nowym Jorku

30 września w Konsulacie Generalnym RP w Nowym Jorku odbył się wieczór autorski Haliny Kwiatkowskiej pt. „Wielki Kolega Jan Paweł II: wspomnienie”. 87-letnia Halina Kwiatkowska jest do dziś aktorką Teatru im. J. Słowackiego i Starego Teatru w Krakowie oraz autorką wielu książek i sztuk, była także wieloletnim pedagogiem tamtejszej PWST. Przez całe życie utrzymywała kontakt z Karolem Wojtyłą, szkolnym kolegą z Wadowic. Monodram artystki składał się ze wspomnień aktorki związanych z przyjaźnią z Karolem Wojtyłą, przeplatanych fragmentami dzieł Mickiewicza, Norwida i Słowackiego, przy akompaniamencie muzycznym Barbary Błońskiej na flecie. Po występie aktorka podpisywała swoją książkę będącą zbiorem wspomnień o przyjaźni z K. Wojtyłą pt. „Wielki Kolega” (Oficyna Wydawnicza „Kwadrat”). W spotkaniu uczestniczyło ponad 120 osób.

Dni Polskiej Kultury i Historii w Kotłasiu

KG w Sankt Petersburgu

W dniach 28.09 - 01.10 w Kotłasiu (okręg archangielski) odbyły się doroczne "Dni Polskiej Kultury i Historii", zorganizowane przy udziale administracji miasta, miejscowej Polonii oraz wsparciu Konsulatu RP- Instytutu Polskiego w Sankt Petersburgu. W ramach programu "Dni" miało miejsce spotkanie Polonii z szefem kotłaskiej administracji, przewodniczącym zgromadzenia deputowanych do samorządu terytorialnego oraz szefem aparatu administracji. Ważnym elementem tegorocznego programu polonijnego była międzynarodowa konferencja naukowa "Polscy zesłańcy na rosyjskiej Północy". Z referatami wystąpili m.in. M. Suprun - prof. Uniwersytetu w Archangielsku, oraz pani Z. Bogumił z warszawskiego "Ośrodka Karta". Polonia wraz ze swoimi rosyjskimi partnerami przygotowała imponujący program artystyczny

pod nazwą "Słowiańskie Współbrzmienie", w trakcie którego zaprezentowano twórczość ludową, muzykę klasyczną oraz poezję polską i rosyjską.

Kotłas jest miejscem szczególnym dla Polaków. Na początku 1940 roku przebywało tu ok. 120.000. polskich żołnierzy, którzy budowali linię kolejowa na trasie Kotłas - Workuta. Gdy gen. Anders rozpoczął organizowanie Armii Polskiej, połowa z nich już nie żyła. W późniejszym okresie spędzano tu więźniów z całej Polski, a Kotłas pełnił charakter obozu przejściowego przed wyjazdem na daleką Północ.

Odświeżenie pomnika I. J. Paderewskiego

USA – KG w Los Angeles

4 października w Los Angeles, na terenie uniwersytetu University of Southern California odbyła się uroczystość odświeżenia pomnika Ignacego Jana Paderewskiego. W uroczystości wziął udział Ambasador RP Janusz Reiter, dziekan Dr Robert Cutietta, konsul generalny Paulina Kapuścińska, prezes KPA Płd. Kalifornii Marty Ciepielik. Nad projektem honorowy patronat objęła Pani Prezydentowa Maria Kaczyńska, członkiem honorowego komitetu był ponadto Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Michał Kazimierz Ujazdowski. Listy Pani Prezydentowej oraz Ministra KiDN zostały odczytane przez w trakcie uroczystości. Po części oficjalnej odbył się specjalny koncert w ramach dorocznych recitali "Paderewski Lecture".

Uroczystość była poprzedzona wydarzeniami w Paso Robles w niedzielę 30 września – mieście, w którym I. Paderewski mieszkał. Z udziałem władz miasta oraz lokalnych działaczy odbył się tam konkurs młodych pianistów oraz koncert laureatów, a także koncert "Paderewski Reprise", z udziałem profesjonalnych muzyków. Oba koncerty cieszyły się dużym powodzeniem wśród licznie przybyłej publiczności.

Autorem koncepcji wzniesienia pomnika I. J. Paderewskiego na terenie USC jest Marek Żebrowski, dyrektor Polish Music Center na USC. Konsulat Generalny uczestniczył w realizacji projektu od początku, wspierając go logistycznie i finansowo - za pośrednictwem placówki MSZ oraz MKiDN przekazały środki na budowę pomnika (ok. 10.000 USD). Projekt realizowały też Kongres Polonii Amerykańskiej - oddział Płd. Kalifornia oraz Polish American Historical Association. Budżet, który wyniósł ok. 40.000 USD, został wsparty dotacjami kalifornijskiej Polonii oraz innych organizacji polonijnych, takich jak Fundacja Kościuszkowska.

Impreza "Chopin: Duda-Gracz & Olejniczak" w Akwizgranie

Niemcy – KG w Kolonii

10 października w barokowej Sali Balowej w Altes Kurhaus w Akwizgranie odbyło się uroczyste otwarcie cyklu imprez koncertowo-wystawowych "Chopin: Duda-Gracz & Olejniczak" pod patronatem Ambasadora RP w RFN, dr Marka Prawdy. Okolicznościowe przemówienia wygłosili: konsul generalny - A. Kaczorowski oraz kierownik Referatu ds. Kultury Urzędu Miasta Akwizgran - Olaf Mueller. Słowo wstępne na temat powstania, koncepcji i celów całego projektu wygłosiła jego kurator - Dorota Kabiesz.

Kulminacyjnym momentem wieczoru był koncert Janusza Olejniczaka, jednego z najwybitniejszych wirtuozerskich interpretatorów muzyki Fryderyka Chopina. Artysta zagrał dziewięć utworów polskiego kompozytora. Koncertowi równoległe towarzyszyła multimedialna prezentacja obrazów Jerzego Dudy-Gracza inspirowanych balladami, nokturnami, mazurkami i polonezami Chopina. Po koncercie licznie zebrani goście mieli możliwość zapoznać się z wystawioną twórczością wybitnego malarza (obraz olejny + 15 akwarel).

Koncert Jarosława Śmietany w Monachium

Niemcy – KG w Monachium

11 października odbył się w Centrum Kultury Milbertshofen zorganizowany we współpracy z Konsulatem Generalnym RP koncert jazzowy Jarosława Śmietany, Adama Czerwińskiego i Wojciecha Karolaka zatytułowany "Polish Standards".

Artyści zaprezentowali znakomite jazzowe aranżacje znanych polskich przebojów z lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych, a także przedwojennych. Koncert moderowany przez Martina Reschke w języku niemieckim oraz samego Jarosława Śmietanę w języku angielskim zgromadził ponad 120 osób, gości niemieckich i młodszą publiczność polonijną. Po koncercie artyści sygnowali swoje płyty. Program koncertu znakomicie promuje dobrą polską muzykę w wersji międzynarodowej (bez tekstów), jednocześnie zaś jest muzyczną podróżą wspomnień dla osób rozpoznających w jazzowych aranżacjach znane muzyczne motywy.

Koncerty w Grodnie i Lidzie

Białoruś - KG w Grodnie

W dniach 12 i 13 października w Grodnie i Lidzie (drugi występ gratis) odbyły się koncerty znanego zespołu „Stare Dobre Małżeństwo”. Koncerty zatytułowane „Tabletki ze słów” adresowane głównie do środowisk polskich, stanowiły również dobrą wizytówkę kultury polskiej w dziedzinie muzyki. Muzycy (siedmiu wykonawców z liderem Krzysztofem Myszkowskim na czele) grający w formacji SDM od blisko 30 lat, oprócz starych tekstów Edwarda Stachury i Jacka Belona, śpiewali teksty niedawno zmarłego poety i prozaika, Jana Rybowicza.

Odświeżenie tablicy poświęconej T. Kościuszce w Zuchwilu

Szwajcaria – Ambasada RP w Bernie

14 października – z okazji 190. rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki w Zuchwilu - odbyła się obok pomnika generała uroczystość odświeżenia tablicy informującej o najważniejszych wydarzeniach jego życia. Tablica została ufundowana przez Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, przy organizacyjnym wsparciu Ambasady RP w Bernie.

Gośćmi honorowymi uroczystości byli: J. Kilchenmann - wiceprzewodniczący Rady Gminy Zuchwil, B. Streit-Kofmel - wiceprzewodnicząca Miejskiej Rady Gminy Solura, dr T. Wallner - przewodniczący Towarzystwa Kościuszkowskiego w Szwajcarii, B. Drewnowski - członek Zarządu Towarzystwa Kościuszkowskiego oraz kustosz Muzeum Kościuszki w Solurze, płk G. Demandante jr. - attaché obrony USA, H. Spiechiger - przedstawiciel Rady Parafialnej Zuchwilu oraz ks. T. Zadarko, nowy duszpasterz filii Polskiej Misji Katolickiej w Zurychu. W uroczystości uczestniczyło kilkudziesięcioposobowe grono Polonii i Szwajcarów. Na podkreślenie zasługuje życzliwy i zaangażowany stosunek władz gminy Zuchwil i miasta Solury do działań związanych z organizacją i przebiegiem uroczystości upamiętniających postać T. Kościuszki.

XII Polsko-Niemiecki Festiwal Kultury Dziecięcej i Młodzieżowej

Niemcy – KG w Monachium

W dniach 12-15 października odbył się w Monachium XII Polsko-Niemiecki Festiwal Kultury Dziecięcej i Młodzieżowej - "Razem we Wspólnej Europie" zorganizowany przez przewodniczącą Polsko - Niemieckiego Towarzystwa Polonia panią dr E. Zawadzka. Patronat honorowy nad festiwalem sprawowali w tym roku: Konsul Generalny RR w Monachium - E.Sobótka oraz Wiceprzewodnicząca Bawarskiego Parlamentu - Barbara Stamm. W ramach Festiwalu miał miejsce finał III Polonijnego konkursu piosenki, w którym udział wzięli młodzi

artyści polonijni z terenu całych Niemiec. Otwarcia koncertu dokonał gość honorowy festiwalu - prof. W. Bartoszewski.

Wystawa o Conradzie w Doniecku

Ukraina - KG w Charkowie

17 października w Obwodowym Muzeum Krajoznawczym w Doniecku Konsul Generalny RP w Charkowie, Grzegorz Seroczyński, otworzył wystawę zatytułowaną „Joseph Conrad. Między lądem a morzem”. Została ona przygotowana przez Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie z okazji 150. rocznicy urodzin pisarza i jest elementem obchodów Roku Josepha Conrada Korzeniowskiego, ustanowionego przez UNESCO na wniosek Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP. W uroczystym otwarciu wzięli udział m.in. przedstawiciele władz obwodowych oraz miejskich, członkowie organizacji polonijnych działających w Doniecku i Makiejewce, młodzież ze Szkoły nr 37 w Makiejewce, a także studenci Polskiego Wydziału Technicznego Donieckiego Państwowego Uniwersytetu Technicznego.

Spektakl z Janem Machulskim w Grodnie

Białoruś – KG w Grodnie

18 października na scenie dawnego Teatru Dramatycznego (obecnie Teatru Lalek) w Grodnie wystąpili na zaproszenie konsulatu Jan Machulski i Agnieszka Zduńczyk w spektaklu „Acapulco – moje marzenie.” Nazwisko nestora polskiej sztuki aktorskiej zgromadziło komplet widowni, która przyjęła występ artystów entuzjastycznie. Tak duże powodzenie sztuki i popularność J. Machulskiego sprawiły, iż zostanie on w przyszłym roku zaproszony z kolejnym spektaklem, a być może i na przegląd filmów z jego udziałem.

„Długa Noc Literatury Polskiej” w Północnej Nadrenii-Westfalii

Niemcy – KG w Kolonii

W dniach 18-21 października kolejno w Oberhausen, Kolonii, Duesseldorfie i Siegen odbyła się cykliczna impreza "Długa Noc Literatury Polskiej". Gościem tegorocznej jesiennej edycji był Paweł Huelle, pisarz, poeta, prozaik, dramaturg, krytyk literacki, który rozgłos zdobył debiutancką powieścią "Weiser Dawidek". W tym roku przedstawił czytelnikom swoją nową powieść pt. "Ostatnia wieczerza". Obok twórczości P.Huelle w czasie wieczorów zaprezentowano także "Doczekaj nowiu" najnowszą powieść Piotra Wojciechowskiego, który ze względów zdrowotnych nie mógł przyjechać do RFN. Spotkanie w Kolonii poświęcono ponadto twórczości Józefa Teodora Konrada Korzeniowskiego - Josepha Konrada, którego rok obecnie obchodzimy.

Cykl zorganizowano przy współpracy z Europejskim Centrum Kultury "Ignis" e.V., z Instytutem Polskim w Duesseldorfie, Polskim Instytutem Książki oraz Wydziałami Kultury Urzędów Miast Kolonii i Siegen. Spotkania prowadzili Dr Christian Trepte z Uniwersytetu w Lipsku oraz dr Albrecht Lempp z Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Utwory polskich autorów zaprezentowali w języku niemieckim miejscowi aktorzy: Bernt Hahn, Ralf Peters i Axel Gottschick.

Wieczory literackie spotkały się z dużym zainteresowaniem publiczności, zarówno polskiej, jak i niemieckiej. Łącznie w spotkaniach uczestniczyło ponad 400 osób, wśród nich przedstawiciele władz poszczególnych miast oraz goście z miejscowych środowisk kulturalnych, politycznych, uniwersyteckich i polonijnych.

Grecko-polonijne spotkanie kulturalne w Atenach

Grecja – Ambasada RP w Atenach

19 października w Atenach miało miejsce grecko-polonijne spotkanie kulturalne w ramach programu polsko-greckiego dialogu literackiego i międzykulturowego, który ambasada RP zamierza realizować wraz z miejscowymi partnerami. Okazją do zorganizowania imprezy był numer czasopisma literackiego wydawanego przez Związek Literatów z Etoloakarnanii pt. „Parousia”, poświęcony literaturze i poezji polskiej. W jej trakcie zaprezentowano dorobek polskiego wydawnictwa „Heliodor” specjalizującego się w dwujęzycznych edycjach poezji polskich i greckich twórców. Prezentacji towarzyszyły recytacje wierszy w języku polskim i greckim przez obecnych na spotkaniu autorów. Za wkład w promocję greckiej kultury reprezentujący wydawnictwo P. Krupka został odznaczony medalem oddziału UNESCO w Pireusie oraz honorowym doktoratem Międzynarodowej Akademii Bizantyjskiej.

Imprezie towarzyszył wernisaż polonijnych malarzy, w którym uczestniczyli: Janina Batko, Katarzyna Chierowska-Andresaki, Iwona Lisocka-Fromm, Krystyna Kowalska, Małgorzata Kowalska, Mariola Ypsilanti, Ewelina Tużnik i Wojciech Książek. Znany polsko-grecki tenor p. Paulos Raptis uświetnił wieczór recitalem, podczas którego wykonał polskie pieśni F.Chopina i S. Moniuszki. Wśród obecnych gości było wielu greckich literatów i dziennikarzy, a także przedstawiciel greckiego parlamentu i prorektor Uniwersytetu Ateńskiego.

Wydawca periodyku „Parousia” wyraził zainteresowanie poświęcenia jednego z kolejnych numerów twórczości polskich literatów najmłodszego pokolenia.

"Dzień otwartych drzwi" w Recklinghausen

Niemcy – KG w Kolonii

20 października Związek Polaków w Niemczech "Zgoda" zorganizował w Domu Polskim w Recklinghausen "Dzień otwartych drzwi" pod hasłem "Spotkajmy się - poznajmy się - zbliżajmy się". Dwudniowa impreza obejmowała występy kulturalne zespołów polonijnych i gości z kraju, wieczór kabaretowy, warsztaty rzeźbiarskie pod kierunkiem artystów z Makowa Podhalańskiego, wernisaż malarzy ze środowisk polonijnych oraz wieczór literacki.

Przedsięwzięcie prowadzone w dwóch językach skierowane było zarówno do środowisk polskich jak i niemieckich zagłębia Ruhry. Miało być platformą spotkań polskich i niemieckich sąsiadów, młodej i starej Polonii mieszkającej w tym regionie.

"Dni otwartych drzwi" zostały przygotowane dzięki wsparciu Pełnomocnika rządu RFN ds. grupy polskiej w Niemczech oraz Konsulatu Generalnego RP w Kolonii. W swoim wystąpieniu burmistrz Recklinghausen J. Mueller zadeklarował gotowość wspierania działalności organizacji polonijnych w mieście.

XVI Dni Polskie w Austrii

Austria - Ambasada RP w Wiedniu

26 października w siedzibie Stowarzyszenia „Takt” miało miejsce w Wiedniu uroczyste zakończenie XVI Dni Polskich w Austrii 2007 - największej imprezy polonijnej w Austrii.

Organizatorzy Dni przygotowali w 2007 r. szeroką ofertę programową obejmującą imprezy kulturalne, przedstawienia teatralne i kabaretowe, koncerty muzyczne, występy chórów, wystawy i wernisaże, odczyty, sesje naukowe, kiermasz książki i prasy katolickiej oraz całodzienny festyn sportowy pod nazwą „Polska Niedziela Sportowa”. Imprezy w ramach Dni Polskich trwały od 31 sierpnia do 28 października br.

Wydział Konsularny udzielił wsparcia organizacyjnego i finansowego wielu imprezom, takim jak np.: uroczyste otwarcie XVI Dni Polskich w Austrii na Kahlenbergu, III Polsko-Austriacki Festyn Dożynkowy, prezentacja firm polonijnych i wręczenie wyróżnienia „Lider biznesu”,

Polska Niedziela Sportowa, wieczór poświęcony twórczości prof. Tadeusza Suchockiego, koncert polonijnego chóru „Gaudette”, koncert jazzowy grupy „Kwartet Wojtka Staroniewicza”.

„Polska Jesień w Donbasie”

Ukraina – KG w Charkowie

28 października po raz szósty odbył się Międzyregionalny Festiwal Kultury Polskiej „Polska Jesień w Donbasie”, zorganizowany przez Towarzystwo Kultury Polskiej Donbasu w Doniecku przy wsparciu przez KG w Charkowie. Festiwal stał się okazją do zaprezentowania osiągnięć solistów, zespołów wokalnych i tanecznych nie tylko skupionych wokół Towarzystwa lub z nim współpracujących, ale także z innych obwodów wschodniej Ukrainy. W galowym koncercie udział wzięli przedstawiciele władz miejskich, członkowie Towarzystwa, Polacy mieszkający w Doniecku i Makiejewscie oraz Konsul Generalny RP w Charkowie.

Obchody Roku Napoleona Ordy

Białoruś - KG w Brześciu

29 października rozpoczęły się w Brześciu uroczyste obchody Roku Napoleona Ordy, związane z 200. rocznicą jego urodzin. Głównym organizatorem obchodów był Konsulat Generalny RP w Brześciu. W realizacji projektu uczestniczyły ponadto: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (przygotowana przez Muzeum Narodowe w Warszawie wystawa reprodukcji prac Napoleona Ordy), Urząd Miasta w Lublinie (wydanie bardzo atrakcyjnego graficznie okolicznościowego kalendarza), Instytut Polski w Mińsku (wydanie katalogu wystawowego oraz reprintu kompozycji muzycznych N. Ordy), Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie oraz Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” (sfinansowanie pamiątkowego medalu wybitego przez Mennicę Polską S.A.).

Pierwszą część uroczystości stanowiła przygotowana przez konsulat międzynarodowa konferencja naukowa poświęcona życiu i twórczości Napoleona Ordy. W drugiej części miało miejsce otwarcie wystawy, na którą złożyły się reprodukcje rysunków, akwarel i litografii N. Ordy. Wręczenia kilkudziesięciu obecnym gościom i osobom zasłużonym dla polskości pamiątkowego medalu dokonała Pani Prezes Alina Jaroszewicz, współorganizator obchodów Roku Napoleona Ordy z ramienia ZPB. Po Brześciu wystawa będzie eksponowana w Mińsku, Worocewiczach (koło Pińska, miejsce urodzin N. Ordy), a następnie w Lublinie i Łucku na Ukrainie.

Koncert poświęcony pamięci Polaków – ofiar wojny w Nowym Jorku

USA – KG w Nowym Jorku

3 listopada w największej na świecie katedrze w stylu neogotyckim (Cathedral of Saint John the Divine na Manhattanie) odbył się uroczysty doroczny koncert Międzywyznaniowego Komitetu Pamięci/Interfaith Committee of Remembrance) w Nowym Jorku. W br. poświęcono go pamięci Polaków - ofiar II wojny światowej. Od 17 lat organizatorem koncertów, a zarazem przewodniczącym ICR jest Jarry Jacobs, który - za pośrednictwem muzyki i słowa - realizuje idee upamiętnienia ofiar czasu Holocaustu i II wojny światowej. W uroczystości uczestniczyło ok. tysiąc osób, wśród nich liczne osobistości świata polityki i kultury NYC. Honorowym przewodniczącym ICR jest burmistrz Nowego Jorku Michael Bloomberg.

W części artystycznej Filharmonicy Brooklińscy wykonali Concerto-Notturmo Henryka Mikołaja Góreckiego. Licznie obecna była Polonia, w tym liderzy KPA i Fundacji Kościuszkowskiej.

19. Festiwal Filmu Polskiego w Chicago

USA – KG w Chicago

W dniach 3 – 18 listopada odbywał się w Chicago 19. Festiwal Filmu Polskiego. Festiwal należy do największych kulturalnych imprez o charakterze cyklicznym, promujących polską kinematografię poza granicami kraju. Placówka wsparła to wydarzenie poprzez jego promocję w środowiskach polonijnych, jak i amerykańskich. Konsulat był także organizatorem konferencji prasowej, w której udział wzięli specjaliści goście festiwalu: Paweł Edelman, Jacek Bromski, Wiesław Saniewski, Marcin Kwaśny oraz Grażyna Molska.

W otwarciu Festiwalu udział wzięło ok. 2.000 osób, w tym przedstawiciele większości organizacji polonijnych, tutejszych mediów polskojęzycznych i amerykańskich, a także chicagowskiego świata kultury i nauki. Podczas inauguracji wręczono nagrody przyznawane przez międzynarodowe gremium, działające pod przewodnictwem założyciela festiwalu i jego honorowego prezesa Krzysztofa Kamyszewa. Tegorocznym laureatem nagrody „Skrzydła” został Allan Starski (nagroda przyznawana jest artystom polskim za wybitne osiągnięcia w dziedzinie sztuki filmowej poza Polską). Laureatem „Złotej Ciupagi” – nagrody za wybitny wkład w promocję kina polskiego w Stanach Zjednoczonych – został p. Miłosz Stehlik (założyciel Facets Multimedia – jednego z największych centrów sztuki filmowej z siedzibą w Chicago, organizującego regularnie pokazy filmów europejskich, w tym polskich). Na zakończenie festiwalu miał miejsce pierwszy w Stanach Zjednoczonych pokaz (tylko dla polskojęzycznej publiczności) filmu Andrzeja Wajdy „Katyń”.

Obchody Święta Niepodległości we Lwowie

Ukraina – KG we Lwowie

6 listopada w Sali Lwowskiego Narodowego Teatru Opery i Baletu zorganizowane zostały przez Konsulat Generalny RP obchody 89. rocznicy święta Niepodległości Polski. Uczestniczyli w nich znaczący goście ukraińscy (przewodniczący Lwowskiej Rady Obwodowej - Myrosław Senyk, wicegubernator - Taras Batenko, mer Lwowa - Andrij Sadowyj), a także J.E. ks. Kardynał Marian Jaworski Metropolita Lwowski. Władze polskie reprezentowała m.in. senator Anna Kurska. Bardzo licznie przybyli reprezentanci polskiej społeczności, w tym członkowie Federacji Polskich Organizacji na Ukrainie, Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej oraz polskie duchowieństwo. W części artystycznej wystąpił Reprezentacyjny Zespół Artystyczny Wojska Polskiego, którego koncert stał się wyjątkowym przeżyciem dla 1000-osobowej ukraińsko-polskiej publiczności.

Koncert polonijnego artysty w Strasburgu

Francja – KG w Strasburgu

9 listopada w Konsulacie Generalnym RP, w ramach Roku Szymanowskiego i Rubinsteina, odbył się recital polonijnego pianisty, Jarosława Jana Kaczmarczyka (w repertuarze utwory Ravela, Szymanowskiego, Chopina) z udziałem francuskiej aktorki Diny Faust. Przedstawiono też prywatną kolekcję płyt z nagraniami Rubinsteina. Przybyło ok. 100 osób, w tym licznie przedstawiciele społeczności polonijnej.

Otwarcie biblioteki im. Adama Mickiewicza w Kiszyniowie

Mołdowa – Ambasada RP w Kiszyniowie

11 listopada ambasador Krzysztof Suprowicz wraz z merem Kiszyniowa D. Kirtoaka dokonali uroczystego otwarcia biblioteki im. Adama Mickiewicza w Kiszyniowie. Ambasador w swym wystąpieniu podkreślił znaczenie 11 listopada 1918 r. w świadomości Polaków oraz wskazał na

rolę biblioteki w krzewieniu polskiej kultury wśród miejscowej Polonii, jak i wśród mieszkańców Kiszyniowa. W uroczystości otwarcia wzięli udział przedstawiciele organizacji polonijnych, stowarzyszeń kulturalno-społecznych i dziennikarze. Po otwarciu biblioteki Ambasador udzielił wywiadów telewizyjnych i radiowych dla publicznych i prywatnych mediów moldawskich, a informacje o uroczystości zostały zamieszczone w głównych serwisach informacyjnych najważniejszych stacji telewizyjnych.

Obchody Święta Niepodległości w Winnicy

Ukraina – KG w Kijowie

17 listopada Konsul Generalny RP w Kijowie wziął udział w uroczystościach Święta Niepodległości organizowanych w Winnicy przez organizacje polonijne. W sali koncertowej Filharmonii Miejskiej Konsul otworzył uroczysty koncert. Zwracając się do licznie przybyłej publiczności przypominał historyczne uwarunkowania, w jakich naród polski walczył o swój niepodległy byt i państwowość w 1918 r., a także wagę czynnika jedności Polaków w tych wysiłkach. W koncercie wzięły udział dziecięce i młodzieżowe zespoły wokalne-taneczne z terenu województwa winnickiego. Wystąpiła także Orkiestra Kameralna Filharmonii miasta Winnica. Wśród przybyłych gości obecni byli przedstawiciele administracji miejskiej i rejonowej, liczna grupa Polaków mieszkających w Winnicy, polscy studenci miejscowej Akademii Medycznej, a także przedstawiciele firm polskich działających w Winnicy.

Doroczne nagrody PIASA

USA – KG w Nowym Jorku

18 listopada w siedzibie Konsulatu Generalnego odbyła się doroczna uroczystość wręczenia nagród PIASA (Polish Institute of Arts & Sciences - Polski Instytut Naukowy w Ameryce). Nagrody finansowe w skromnej wysokości 1000 dolarów przyznano po raz dziewiąty autorom ważnych publikacji dotyczących promocji Polski w dziedzinie kultury i nauki, które ukazały się w USA. Najwięcej czasu na spotkaniu poświęcono książce „Katyń: A Crime Without Punishment”. Ta publikacja (zbiór dokumentów związanych ze zbrodnią katyńską) ukazuje się na rynku wydawniczym USA nakładem Yale University Press. W jej promocje zaangażowana jest prof. Anna Cienciała z Uniwersytetu Kansas, którą na spotkaniu uhonorowano specjalną nagrodą PIASA's Distinguished Achievement Award za prace edytorskie przy tej publikacji (książkę przygotowała wspólnie z Natalia Lebedevą oraz Wojciechem Materskim). Na uroczystości kierujący PIASA prof. Tadeusz Gromada oraz prof. Piotr Wandycz, wręczyli też pozostałe nagrody, które otrzymali: dr Marek Bartelik za książkę „Early Polish Modern Art. Unity in Multiplicity” - studium polskiego modernizmu lat 1917 - 1923 (nagroda im. Wacława Legnickiego); dr Marci Shore, professor Yale University, za książkę „Caviar and Ashes: A Warsaw Generation's Life and Death in Marxism. 1918-1968” (nagroda im. Oskara Haleckiego); dr Michael Bernard, profesor nauk politycznych z Pennsylvania State University, za książkę „Institutions and the Fate of Democracy: Germany and Poland in the 20th Century” (nagroda im. Bronisława Malinowskiego).

Spotkanie andrzejkowe w Peliszczach

Białoruś – KG w Brzesciu

25 listopada na zaproszenie lokalnego ZPB przedstawiciele Konsulatu Generalnego (konsul Justyna Dudar) wzięli udział w spotkaniu andrzejkowym zorganizowanym w domku-muzeum „Polska chatka” w Peliszczach. W uroczystościach udział wzięli: dzieci (najmłodsze miało ok. roku) i młodzież, rodzice, nauczyciele oraz starsze pokolenie Polaków. „Dziadkowie i babcie” z

przejęciem opowiadali o tradycji „zapustów”, swoich przeżyciach, wspomnieniach, a także zaprezentowali wiele piosenek śpiewanych z tej okazji w czasach ich młodości.

Dzieci uczęszczające na naukę języka polskiego przygotowały część artystyczną, m.in. wiersze, piosenki, różne utwory grane na akordeonie. Atmosfera starego domu – muzeum z przepięknymi przedmiotami w środku, udzieliła się wszystkim obecnym. Mały domek stał się prawdziwą ostoją polskości.

Pani Prezes ZPB im. T. Kościuszko Halina Mickiewicz serdecznie dziękowała Konsulatowi w Brześciu za wspieranie jej działalności.

Witryna literacka pisarzy polonijnych w Brazylii

Brazylia – KG w Kurytybie

W dniach 30 listopada – 2 grudnia w Kurytybie odbyła się pierwsza Witryna literacka pisarzy polonijnych w Brazylii. Spotkanie zostało zorganizowane przez BRASPOL we współpracy z KG RP w Kurytybie. Kulminacją spotkania była całodzienna sesja, podczas której wygłoszone zostały cztery wykłady z zakresu literatury oraz przekładu. Udział w sesji wzięło ponad czterdzieści osób, w tym dwadzieścia sześć bezpośrednio zajmujących się literaturą, głównie tzw. literaturą wspomnieniową, opisującą historię własnych rodzin, które wyemigrowały z Polski pod koniec XIX i na początku XX w. Obecni byli również autorzy poezji i prozy współczesnej, tłumacze, badacze kultury, wydawca nowej gazety polonijnej i właściciel domu wydawniczego z Rio Grande do Sul. Wydarzenie ma nabrać charakteru cyklicznego i odbywać się co dwa lata.

Obchody Roku K. Szymanowskiego w Sydney

Australia – KG w Sydney

W ramach obchodów Roku K. Szymanowskiego w Sydney Polski Związek Kulturalny w Nowej Południowej Walii zorganizował dla środowiska polonijnego – przy wsparciu finansowym i pod patronatem Konsulatu – imprezę muzyczną pt. „Pożegnanie Roku K. Szymanowskiego”, które miało miejsce 9 grudnia w Klubie Polskim w Ashfield. Wystąpili młodzi artyści, m. in G. Kinda, W. Wiśniewski i K. Malek.

I Festiwal polskich tańców ludowych dla dzieci i młodzieży w Kurytybie

Brazylia – KG w Kurytybie

9 grudnia KG RP w Kurytybie zorganizował pierwszy festiwal polskich tańców ludowych dla dzieci i młodzieży z południa Brazylii. Uczestniczyło 11 zespołów, w tym 6 z Parany, 2 z Santa Catarina i 3 z Rio Grande do Sul. W sumie zaprezentowało się 5 grup dziecięcych i 10 młodzieżowych, niektóre zespoły wystawiły grupy w obu kategoriach wiekowych.

Każda grupa zaprezentowała jeden pięciominutowy taniec, który oceniany był pod względem prezencji, choreografii i techniki. W skład jury wchodził choreografowie każdego z zespołów oraz przedstawiciel konsulatu (sekretarz Paulo Kochanny, który zajmował się profesjonalnie tańcem, również ludowym) i konsul generalny. Przyznano po trzy główne nagrody w obu kategoriach. Oba pierwsze miejsca zajęły grupy z zespołu ludowego Wisła w Kurytybie, które wyraźnie wyróżniały się poziomem artystycznym.

W sumie w imprezie uczestniczyło 290 dzieci i młodzieży oraz 30 opiekunów, którzy przyjechali z grupami, a także licznie zgromadzona publiczność. Sala teatralna Colegio Estadual na 600 osób była wypełniona po brzegi.

Polski teatr amatorski w Luksemburgu

Ambasada RP w Luksemburgu

15 grudnia w Centrum Kultury Paula Barblé w miejscowości Strassen pod Luksemburgiem zaprezentowany został pierwszy spektakl polskiego teatru amatorskiego TEATR PLU. Teatr ten został stworzony kilka miesięcy temu przez Polaków pracujących w Luksemburgu, głównie w instytucjach unijnych, przy powstałym w 2007 r. stowarzyszeniu młodej Polonii Polska.lu. Pierwszym wystawionym przedstawieniem był „Testosteron” w oparciu o sztukę Andrzeja Saramonowicza. Przedstawienie zostało entuzjastycznie przyjęte przez licznie zgromadzoną polską publiczność, liczącą około 200 osób.

ORGANIZACJE POLSKIE I POLONIJNE W ŚWIECIE

Jubileusz 15-lecia Kongresu Polonii Niemieckiej

Niemcy – KG w Kolonii

13 października 2007 r. w pomieszczeniach recepcyjnych Konsulatu Generalnego RP w Kolonii odbyły się obchody jubileuszu 15-lecia Kongresu Polonii Niemieckiej. Tematem przewodnim uroczystości było "Znaczenie organizacji polonijnych w pielęgnowaniu polskiej kultury w Niemczech". Otwierając uroczystość konsul generalny A. Kaczorowski uwypuklił kwestię nauczania języka polskiego w Niemczech, wskazując przyczyny obecnego stanu i zachęcając organizacje polonijne do pokazania władzom niemieckim, iż jest zapotrzebowanie na naukę języka polskiego.

Prezes Kongresu Polonii Niemieckiej dr Zbigniew Kostecki określił obecne cele i zadania tej organizacji, do których należy zjednoczenie Polonii i wspólne występowanie wobec władz niemieckich w sprawach praw Polonii w Niemczech. Zaapelował do organizacji polonijnych o wstępowanie do Kongresu, który na dzień dzisiejszy zrzesza 28 organizacji z terenu całych Niemiec i jest największą organizacją polonijną w Niemczech.

Andrzej Schweiger (prezes Klubu Polskiego "Korona") zaznaczył w swoim przemówieniu, iż należy wykorzystywać dorobek polskiej kultury tak, aby nie zatracala ona swoich podstawowych wartości, służąc jednocześnie partnerskiemu dialogowi, oraz współpracy z innymi narodami. Kultura i promocja wymaga wsparcia ze strony instytucji państwowych i organizacji pozarządowych. Powinny polegać na rozbudowywaniu różnorodnej infrastruktury umożliwiającej cudzoziemcom kontakt z polską kulturą, głównie poprzez inicjowanie wspólnych projektów i umożliwienie bezpośredniego twórczego w nich uczestnictwa. Dlatego należy wspierać aktywność polskich organizacji działających poza granicami Polski, aby kształtowanie obiektywnego obrazu naszego kraju i jego promocja odbywały się w porozumieniu z nimi.

Kwestię nauczania i pielęgnowania języka polskiego podniósł również w swoim wystąpieniu ks. prałat Ryszard Mroziuk, prezes Chrześcijańskiego Centrum Krzewienia Kultury, Tradycji i Języka Polskiego. Zaznaczył, iż jedynie 2,5% dzieci polskich uczy się w Niemczech języka polskiego, z tego znaczna część w Polskich Misjach Katolickich. Docenił zaangażowanie rządu polskiego w kwestie nauki języka polskiego i sprawy Polonii w Niemczech.

W drugiej części spotkania odbył się koncert muzyki klasycznej. W uroczystości uczestniczyło prawie 140 przedstawicieli Kongresu oraz innych organizacji i środowisk polonijnych.

Obchody 100-lecia Związku Polaków w Kanadzie

Kanada – KG w Toronto

W dniu 20 października odbył się z okazji 100-lecia Związku Polaków w Kanadzie, w najstarszej grupie 1-7 Związku w Toronto, bankiet jubileuszowy, na który przybyli czołowi politycy kanadyjscy. Władze federalne Kanady reprezentował Borys Wrzesniewskij - poseł do parlamentu federalnego (Partia Liberalna), prowincję Ontario – posłanka Laurel Broten (Partia Liberalna), miasto Toronto - Peter Milczyn, radny polskiego pochodzenia. Obecny był także prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej Władysław Lizoń, prezes Związku Polaków w Kanadzie Robert Zawierucha oraz konsul generalny RP w Toronto P. Konowrocki. W swoich przemówieniach goście podkreślali ogromny wkład Polaków w rozwój Kanady, ich znaczenie jako grupy etnicznej, która jako pierwsza zorganizowała się na płaszczyźnie społeczno-pomocowej, co następnie posłużyło za przykład innym narodowościom. Akcentując utrwaloną pozycję Polaków w Kanadzie, mówcy podkreślili zasługi organizacji takich jak ZPwK w kultywowaniu tradycji narodowych, ojczystego języka i podtrzymywania więzi ze swoją historyczną ojczyzną. Jak zauważyli obecni politycy i konsul generalny RP, najlepszym dowodem na potwierdzenie tych słów są tłumy Polaków pod konsulem, którzy cierpliwie czekają, by wziąć udział w wyborach parlamentarnych w Polsce (bankiet miał miejsce w trakcie trwania wyborów w urzędzie konsularnym).

Nowa siedziba organizacji polonijnej w Republice Czeskiej

Republika Czeska - Ambasada RP w Pradze

27 października odbyła się uroczystość otwarcia nowej siedziby Sekcji Klubu Polskiego w Lysej nad Łabą. Nowe pomieszczenia dla działalności sekcji zostały przekazane za przysłowiową koronę przez Urząd Miasta Lysa nad Łabą. Jest to wynik długoletniej, dobrej współpracy sekcji z władzami miasta przy organizowaniu wielu przedsięwzięć polonijnych, m.in. Dni Kultury Polskiej Lysej nad Łabą. Nowe pomieszczenia zostały zaadaptowane i wyposażone dzięki wydatnej pomocy Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Pradze.

Obchody rocznicowe we Lwowie

Ukraina – KG we Lwowie

25 listopada w Lwowskim Narodowym Teatrze Opery i Baletu odbyły się główne uroczystości obchodów 15-lecia Federacji Polskich Organizacji na Ukrainie oraz 15-lecia utworzenia Towarzystwa Radiowego „Radio Lwów”. Oprócz wicemarszałka M. Ziółkowskiego z małżonką obecni byli m.in. Konsul Generalny RP we Lwowie, Konsul Generalny RP w Łucku oraz wicemarszałek Sejmiku Województwa Podkarpackiego p. Tomasz Rzońca, a także licznie zebrani przedstawiciele środowisk polskich z całej Ukrainy. Część oficjalną zakończyła dekoracja 33 zasłużonych działaczy polskich organizacji na Ukrainie honorową odznaką „Zasłużony dla kultury polskiej” przez wicemarszałka Senatu RP oraz Konsula Generalnego RP we Lwowie. Wręczono także medal Komisji Edukacji Narodowej oraz odznaczenia Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. W części artystycznej zebrani wysłuchali opery „Straszny Dwór” S. Moniuszki, w wykonaniu artystów Opery Lwowskiej. Uroczystości zostały zorganizowane przy dużym wsparciu organizacyjnym i finansowym Konsulatu Generalnego RP.

Stowarzyszenie Przedsiębiorców z Krajów Europy Wschodniej w Austrii

Austria – Ambasada RP w Wiedniu

3 grudnia w Stacji PAN w Wiedniu odbyło się zorganizowane z inicjatywy Wydziału Konsularnego Ambasady RP spotkanie przedstawicieli placówki z działaczami nowoutworzonego Stowarzyszenia Przedsiębiorców z Krajów Europy Wschodniej w Austrii.

W spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele Centrum Informacyjno-Doradczego Stowarzyszenia IBZ Polonia oraz przedstawiciele mediów polonijnych, w tym miesięcznika polonijnego „Polonika” ukierunkowanego na problematykę ekonomiczną. Na spotkanie oprócz Zarządu Stowarzyszenia przybyło ponad 20 osób mających zarejestrowane w Austrii jednoosobowe firmy. Przedstawiciele Stowarzyszenia Przedsiębiorców przedstawili cele i zakres działalności oraz listę problemów i przeszkód administracyjnych, z jakimi spotykają się jednoosobowe firmy zakładane przez obywateli polskich ze strony urzędów austriackich (np. problemy z otrzymaniem numerów identyfikacji podatkowej, częstsze niż w przypadku jednoosobowych firm austriackich kontrole). Uzgodniono, że Stowarzyszenie przekaże do WK Ambasady listę przypadków dyskryminacyjnego traktowania polskich firm jednoosobowych oraz określono tryb, formy i zakres dalszej współpracy, a także wsparcia ze strony Placówki w ramach programu „Blżej, pracy, bliżej Polski”.

Powołanie pierwszej organizacji polonijnej w Tadżykistanie

Uzbekistan – Ambasada RP w Taszkencie

W grudniu 2007 roku została powołana pierwsza organizacja polonijna w Tadżykistanie (tymczasowa nazwa Związek Polaków w Tadżykistanie), dokonano także wyboru jej zarządu. Prezesem została Tatiana Krawcowa. Rejestracja Związku przez Ministerstwo Sprawiedliwości Tadżykistanu powinna nastąpić w I kwartale 2008 r.

MIGRACJA PRACOWNIKÓW

Spotkania informacyjne o prawach pracowniczych i podatkach

Holandia – Ambasada RP w Hadze

W Holandii został zrealizowany z inspiracji jednego z partnerów społecznych - jakim są związki zawodowe - cykl spotkań informacyjnych "Prawa pracownicze Polaków". Projekt ten został zrealizowany z inicjatywy Oddziału Przemysłu Drzewnego i Budowniczego (CNV Hout en Bouw) Federacji Chrześcijańskich Związków Zawodowych w Holandii m.in. ze względu na znaczny wzrost liczby obywateli polskich podejmujących pracę w szeroko rozumianym sektorze budownictwa. W czasie realizacji projektu urząd konsularny w Hadze udzielał wsparcia i pomocy w dotarciu do jak najszerzej liczby uczestników. W spotkaniach z Polakami uczestniczył przedstawiciel ambasady. Do tej pory odbyły się cztery takie spotkania: po dwa w Hadze i Rotterdamie. W czasie spotkań poruszane były sprawy z szeroko rozumianego prawa pracy oraz, niezwykle istotne w Holandii, kwestie BHP. Spotkania były prowadzone w języku polskim. Ponadto został uruchomiony przez związki zawodowe specjalny numer telefoniczny, pod którym Polacy mogą zasięgnąć informacji na tematy socjalno-bytowe w języku polskim (np. jakie dokumenty należy złożyć w celu uzyskania zasiłku na dziecko). Uzyskanie takiej pomocy nie jest uzależnione od członkostwa w związku zawodowym, tym nie mniej Polacy są zachęceni do wstępowania do związków.

W trakcie rozmów z przedstawicielami związków zawodowych ustalono, że akcja będzie nadal prowadzona w zależności od zapotrzebowania. Jako wiodący temat następnych spotkań ustalono układy zbiorowe.

Dużym zainteresowaniem Polaków pracujących w Holandii cieszy się akcja gazety "Rzeczypospolita" pod nazwą "Nie dla podwójnych podatków", prowadzona przez red. Annę Grabowską. W czasie jej pobytu w Niderlandach odbyły się 27 i 28 września dwa spotkania w Amsterdamie oraz w ambasadzie w Hadze. W ich trakcie poruszano nie tylko kwestie podatkowe, ale szeroko rozumiane problemy Polaków podejmujących pracę za granicą. Odpowiedzi udzielał ekspert podatkowy. W czasie spotkania w Hadze podjęta została inicjatywa powołania organizacji polskich przedsiębiorstw w Niderlandach.

Wizyta ambasador RP w Bristolu *Wielka Brytania – Ambasada RP w Londynie*

W dniach 25-26 października ambasador RP w Londynie B. Tuge Erecińska złożyła, na zaproszenie Anglo Polish Society, wizytę w Bristolu. Celem wizyty było zapoznanie się z sytuacją polskiej społeczności zamieszkującej Bristol i okolice, nawiązanie kontaktów z przedstawicielami władz lokalnych, podtrzymanie relacji z osobami zaangażowanymi w działalność Anglo Polish Society oraz miejscowymi organizacjami polonijnymi. 25 października Ambasador wzięła udział w uroczystości złożenia wieńców pod Pomnikiem Ofiar Katynia przy katolickiej katedrze w dzielnicy Clifton. W tym samym dniu miało miejsce spotkanie w Klubie Kombatanta, organizowane przez SPK. Wśród obecnych osób przeważali przedstawiciele starej Polonii.

Podczas spotkania z Głównym Komisarzem Policji na rejon Avon i Somerset poruszona została sytuacja Polaków przyjeżdżających do Bristolu z zamiarem podjęcia pracy. Ambasador podkreśliła celowość podejmowania działań na rzecz lepszej informacji dla tych osób odnośnie miejscowych przepisów, sytuacji na rynku pracy, dostępu do opieki medycznej i socjalnej.

26 października w parafii polskiej ambasador zapoznała się z programem realizowanych działań o charakterze pomocowo-charytatywnym (szkolenia sobotnia dla dzieci, doradztwo w zakresie prawa pracy, uprawnień socjalnych, wydawanie publikacji i informatorów). Rozmówcy podkreślali niski poziom znajomości języka angielskiego wśród nowo przybyłych osób z Polski, występowanie trudności z przystosowaniem się do miejscowego systemu edukacyjnego wśród polskich dzieci w początkowym okresie pobytu, a także duże zaangażowanie młodych osób w życie parafii.

Konferencja poświęcona migracji zarobkowej *Warszawa – DKiP MSZ*

10 grudnia MSZ we współpracy ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska” zorganizował konferencję „Migracja zarobkowa: polityka, praktyka, wyzwania” będącą swoistego rodzaju podsumowaniem działań zrealizowanych w ramach programu „Blżej pracy, bliżej Polski” oraz zarysowaniem nowych wyzwań związanych z opieką nad migracją zarobkową. Dynamika spotkania polegała na skonfrontowaniu działań prowadzonych przez polskie instytucje rządowe, pozarządowe i inne na rzecz migracji zarobkowej z codziennymi problemami migrantów spotykanymi w praktyce konsularnej i duszpasterskiej. Departament Konsularny i Polonii zebrał z placówek i opracował materiały konferencyjne dotyczące opieki nad polską migracją zarobkową w poszczególnych krajach, które zostały udostępnione uczestnikom spotkania. W konferencji wzięło udział ponad 100 osób w tym przedstawiciele hierarchii kościelnej, duszpasterze, reprezentanci Sejmu i Senatu, resortów realizujących program „Blżej pracy, bliżej Polski”, organizacji pozarządowych oraz konsulowie sprawujący opiekę nad polskimi migrantami w krajach docelowych migracji zarobkowej.

DZIAŁACZE POLONIJNI

Osiemdziesiąte urodziny Andrzeja Dalkowskiego - działacza polonijnego z Monachium

Niemcy - KG RP w Monachium

23 września w siedzibie Konsulatu Generalnego RP w Monachium odbyła się uroczystość z okazji 80. urodzin monachijskiego działacza polonijnego, opiekuna miejsc pamięci narodowej na terenie Bawarii i Badenu-Wirtembergii, wieloletniego przewodniczącego Międzynarodowego Związku Uchodźców, autorytetu polonijnego - Andrzeja Dalkowskiego.

Gościem honorowym był Arcybiskup Henryk J. Muszyński, metropolita gnieźnieński, który koncelebrował w godzinach wieczornych w katedrze monachijskiej Mszę Narodów.

Arcybiskup w trakcie uroczystości w konsulacie wygłosił wykład pt. "Rola chrześcijan w pluralistycznej Europie", dając wskazówki, jakimi wartościami należy kierować się w różnych sferach życia. Uroczystość odbywała się w języku niemieckim ze względu na dużą ilość gości niemieckich zaproszonych przez jubilata. Wśród zgromadzonych znaleźli się m.in. M. Sokołowski – kierownik Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Bernie (były konsul generalny w Monachium), Max Mannheimer - były przewodniczący Związku Byłych Więźniów Obozu Koncentracyjnego Dachau, a także proboszcz monachijskiej PMK, studenci z monachijskiego Zrzeszenia Studentów i Absolwentów Polskich, przedstawiciele mediów polonijnych oraz wielu innych gości związanych ze sprawowaną przez pana A. Dalkowskiego opieką nad polskimi miejscami pamięci. Specjalnie na tę uroczystość przybył z Polski syn pana Dalkowskiego - Wiesław.

Gospodarzem uroczystości była Konsul Generalna Elżbieta Sobótka, która wygłosiła laudatio ku czci jubilata.

60-lecie działalności polonijnej Tadeusza Sokołowskiego z Dortmundu

Niemcy - KG RP w Kolonii

30 września w Dortmundzie odbyły się obchody uroczystości z okazji 60-lecia działalności polonijnej Tadeusza Sokołowskiego, przewodniczącego Stowarzyszenia Pomocy Kulturalnej i humanitarnej dla Polaków i Niemców zamieszkałych na Ukrainie oraz Stowarzyszenia Literatów i Artystów „Kontakt”.

Po uroczystej mszy świętej w jego intencji, T. Sokołowski przywitał zgromadzonych przyjaciół oraz oficjalnych gości zdając sprawozdanie z dotychczasowej działalności i przedstawiając swoją wizję przyszłej aktywności na rzecz Polonii.

Z zaproszonych gości głos zabrali: przewodniczący Chrześcijańskiego Centrum Krzewienia Kultury, Tradycji i Języka Polskiego w Niemczech, ks. prałat dr R. Mroziuk, prezes Związku Polaków w Niemczech „Rodło” W. Pisarek, publicysta A. Giese, przedstawiciele magazynu „Samo życie” oraz wicekonsul J. Wawrzyniak, który odczytał list gratulacyjny od Ambasadora Rzeczypospolitej polskiej w RFN dr Marka Prawdy. Wszyscy wyrazili podziw dla energii, zaangażowania i wyników działalności T. Sokołowskiego, wychowawcy i mentora kolejnych pokoleń polonijnych działaczy, inicjatora wprowadzenia nauczania języka polskiego do systemu oświaty w Nadrenii Północnej-Westfalii.

Spotkaniu towarzyszył program kulturalny przygotowany przez polonijnych artystów zrzeszonych w Stowarzyszeniu Literatów i Artystów „Kontakt”.

Odnaczenie jednego z liderów Polonii austriackiej

Austria – Ambasada RP w Wiedniu

9 listopada w Ambasadzie RP odbyła się uroczystość wręczenia odznaczenia Krzyża Oficerskiego Orderu Zasługi RP Panu Andrzejowi Lechowi - jednemu z liderów Polonii austriackiej, pełniącemu od trzech kadencji funkcję Prezesa Forum Polonii w Austrii - organizacji dachowej, zrzeszającej ponad 30 organizacji polonijnych. W uroczystości uczestniczyło ok. 120 osób, w tym zdecydowana większość przewodniczących organizacji polonijnych w Austrii, przedstawiciele polonijnych mediów, sportu, kultury, księża, przyjaciele oraz rodzina.

W uroczystości wzięła udział również liczna grupa gości austriackich: przedstawiciele władz miasta Wiednia, grupa nauczycieli, przedstawiciele klubów sportowych, Zakonu Maltańskiego oraz artyści. Laudatorami byli: ze strony polskiej prof. Andrzej Gardzilewicz, ze strony austriackiej Felix Wiedermann. Część artystyczną uświetnił występ cenionej skrzypaczki Joanny Mądroszkiewicz.

Odnaczenie księdza prałata Jana Śliwańskiego

Niemcy – KG w Hamburgu

10 listopada ambasador RP w Berlinie dr Marek Prawda wręczył ks. prałatowi Janowi Śliwańskiemu, proboszczowi Polskiej Misji Katolickiej w Hamburgu, Krzyż Komandorski Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej. Odnaczenie to zostało nadane ks. J. Śliwańskiemu przez Prezydenta RP za wybitne zasługi w działalności polonijnej, oraz za osiągnięcia w pracy publicystycznej i wydawniczej.

Ksiądz prałat Jan Śliwański od ponad 30 lat kieruje Polską Misją Katolicką w Hamburgu. Jest postacią znaną i cieszącą się powszechnym autorytetem wśród miejscowej Polonii. Kierując polską parafią św. Józefa znacznie poszerzył jej bazę materialną wykorzystywaną też przez organizacje polonijne. Z jego inicjatywy został też wybudowany dom parafialny. Poza pracą duszpasterską jest wszechstronnym publicystą, wydawcą, autorem wielu książek i artykułów o tematyce religijno-społecznej. Jest redaktorem i wydawcą miesięcznika "Wspólnota Wiary", był organizatorem polskich audycji w niemieckim radiu. Po śmierci Ojca Świętego Jana Pawła II wysunął jako pierwszy inicjatywę budowy Jego pomnika w Hamburgu. Od wielu lat inicjuje uroczyste obchody świąt kościelnych i państwowych, aktywnie angażuje się w upamiętnianie miejsc pamięci narodowej w Hamburgu i okolicach. Prężnie działająca PMK w Hamburgu dzięki wielkiemu zaangażowaniu i oddaniu sprawom polskiej społeczności ks. prałata J. Śliwańskiego stała się prawdziwym centrum kultury, tradycji i polskości.

Benefis generała Edwarda Równego

USA – Ambasada RP w Waszyngtonie

16 listopada Ambasada RP w Waszyngtonie zorganizowała benefis dla jednego z najsłynniejszych żyjących Amerykanów polskiego pochodzenia generała Edwarda Równego. Okazją do imprezy był szereg rocznic obchodzonych w tym roku przez Generała: 90. rocznica urodzin, 70. rocznica wstąpienia do West Point, 15. rocznica przeniesienia prochów Ignacego Paderewskiego do Polski (gen. Równy był jego inicjatorem i organizatorem), 15. rocznica wydania jego książki „It Takes One to Tango” oraz wydanie jej polskiego tłumaczenia pt. „Tango z niedźwiedziem”.

Generał Edward Równy - emerytowany generał armii amerykańskiej, syn polskich emigrantów, ma za sobą długą karierę wojskową - od II wojny światowej, przez Koreę, Wietnam, do upadku komunizmu. Służył pięciu (!) prezydentom USA, najdłużej Ronaldowi Reaganowi (1981-1988). Stał na czele amerykańskich negocjatorów rozbrojeniowych w rozmowach START. Był jednym z architektów polityki "Pokój Przez Siłę" (Peace Through Strength), która ostatecznie doprowadziła do rozbrojenia Związku Radzieckiego. Od czasu przejścia na emeryturę (1990)

zajmuje się działalnością publicystyczną, a w sposób szczególny propagowaniem spuścizny Ignacego Jana Paderewskiego.

W wieczorze uczestniczyli m.in.: senator USA Chuck Hagel, grono byłych współpracowników generała z Departamentu Stanu i Białego Domu, żona podsekretarza stanu w Departamencie Stanu i byłego Ambasadora USA w Polsce - Patricia Hill oraz liczne grono przedstawicieli organizacji amerykańskich i polsko - amerykańskich z rejonu Waszyngtonu. W okolicznościowych przemówieniach goście amerykańscy podkreślili niezwykłość postaci generała Równego i jego zasług dla procesu rozbrojeniowego. Część oficjalną imprezy uzupełnił program artystyczny w wykonaniu kompozytora i pianisty, profesora American University Jerzego Sapieyevskiego oraz pianisty Johna Robilette, który wystąpił z programem chopinowskim.

VARIA

Konsultacje administracji rządowej z organizacjami Polonii amerykańskiej

Warszawa - DKiP

21 września odbyły się w Warszawie kolejne konsultacje polonijno-rządowe. Pierwsze spotkanie miało miejsce w Nowym Jorku w dniach 15-16 stycznia br. Uczestniczyli w nich przedstawiciele administracji rządowej (koordynacja – MSZ) oraz 10 organizacji polonijnych. Obecny był m.in. prezes KPA Frank Spula. Inicjatywę organizowania regularnych spotkań z przedstawicielami rządu RP zgłosiła wiosną 2006 r. grupa przedstawicieli Polonii amerykańskiej. Konsultacje odbywają się na poziomie dyrektorsko-ekspertskim z udziałem zainteresowanych departamentów MSZ oraz innych resortów odpowiedzialnych za poszczególne kwestie, a ich zasadniczym celem jest stworzenie pomiędzy władzami polskimi a organizacjami reprezentującymi największą grupę etniczną w świecie nowej płaszczyzny dialogu w sprawach ważnych dla obu stron.

W pierwszej części spotkania udział wzięła Minister Spraw Zagranicznych Anna E. Fotyga, która zaprezentowała priorytety polskiej polityki zagranicznej. Wyraziła opinię, iż Polsce zależy na uzyskaniu wsparcia dla realizacji jej interesów ze strony Polaków na świecie. Przypomniała udane akcje lobbingowe prowadzone przez Polonię na rzecz członkostwa Polski w NATO i w Unii Europejskiej. Wyraziła także nadzieję, iż Polonia włączy się w budowanie pozytywnego wizerunku Polski na świecie, podkreślając przy tym, iż jest to proces długotrwały i skomplikowany. Poinformowała, iż aktualnie trwają prace nad projektem wdrożenia dyplomacji publicznej, aby stworzyć system efektywnego oddziaływania na kręgi opiniotwórcze w świecie.

Dyskusja odbywała się w czterech blokach tematycznych, które dotyczyły Visa Waiver Program, problematyki gospodarczej, współpracy naukowo-technicznej oraz kwestii edukacyjnych, a także promocji Polski oraz kształtowanie jej wizerunku w USA.

Uroczystości kombatanckie w Holandii

Holandia – Ambasada RP w Hadze

22 i 23 września odbyły się kolejne uroczystości związane z rocznicą bitew pod Arnhem i Axel. Szczególnie doniośle była obchodzona rocznica operacji "Garden Market" pod Arnhem, w której brała udział I Samodzielna Brygada Spadochronowa pod dowództwem gen. Sosabowskiego. W uroczystości uczestniczył szef placówki i attache wojskowy. Byli obecni ambasadorzy państw alianckich, władze gminy i prowincji, kombatancki polscy mieszkający w Holandii, Polsce i Wielkiej Brytanii, kombatancki wojsk alianckich. Wygłoszono

okolicznościowe przemówienia, złożono wieńce pod polskim pomnikiem i pomnikiem gen. S. Sosabowskiego. Odbyły się spotkania z kombatantami. Charakter i sam przebieg uroczystości był niezwykle doniosły i przypominał o bohaterstwie żołnierzy polskich. Uroczystości w Axel (miasto wyzwolone przez żołnierzy gen. S. Maczka) miały bardziej lokalny charakter. Został złożony wieniec przez konsula, odbyło się spotkanie z władzami lokalnymi w miejscowej izbie pamięci oraz z kombatantami.

Przekazanie ruin kościoła Św. Trójcy

Białoruś - KG RP w Brześciu

28 września ruiny kościoła Św. Trójcy w Wolczynie zostały przekazane w ręce miejscowej parafii katolickiej. O przekazanie pozostałości wspaniałego zabytku, w którym jeszcze przed wojną pochowano zwłoki Stanisława Augusta Poniatowskiego, kościół katolicki (diecezja w Pińsku) starał się od dawna. Jednak władze konsekwentnie odmawiały oddania kościoła wraz z plebanią w ręce legalnego właściciela. W rezultacie kościół popadał w coraz większą ruinę – nie ma już dachu, okien, teren wewnątrz budowli porastają drzewa i krzewy. Ochrona kościoła ograniczyła się oficjalnie do wywieszenia stosownej tabliczki informacyjnej przy wejściu.

Obecnie przekazano jedynie pozostałości budynku kościelnego, plebania ma zostać przekazana w terminie późniejszym. W przeciwieństwie do kościoła, plebania jest w stosunkowo dobrym stanie.

Świątynia pozostanie obiektem zainteresowania Konsulatu Generalnego RP w Brześciu – chociażby ze względu na jego liczne związki z historią Polski. Prawdopodobnie konieczne też będzie włączenie się podmiotów z Polski w dalsze działania związane z kościołem, albowiem ani parafia w Wolczynie licząca kilkunastu wiernych, ani inne okoliczne parafie nie udźwigną ciężaru jego ochrony i ewentualnej odbudowy.

Miesiąc Dziedzictwa Polskiego w Nowym Jorku

USA – KG w Nowym Jorku

4 października w nowojorskim ratuszu oficjalnie zainaugurowany został Miesiąc Dziedzictwa Polskiego. Gospodarzem uroczystości był William C. Thompson, Skarbnik (Comptroller) Nowego Jorku, przyjazny Polonii polityk lokalny, który w kolejnych wyborach w 2009 r. ma ubiegać się o stanowisko burmistrza miasta. Współorganizatorami uroczystości były: Komitet Parady Pułaskiego, Fundacja Kościuszkowska oraz Kongres Polonii Amerykańskiej oddział Downstate New York.

Tegoroczne obchody podkreślają 70-letnią historię Parady Pułaskiego, będącej największą manifestacją polskości na Wschodnim Wybrzeżu USA. Spotkanie odbyło się w głównej sali posiedzeń ratusza Nowego Jorku, w sposób szczególny podkreślało zasługi Polaków i Amerykanów polskiego pochodzenia dla rozwoju Stanów Zjednoczonych i całego kontynentu. Podkreślano związki historyczne łączące oba kraje (Pułaski, Kościuszko), ale także wyjątkową rolę Polski, jako sojusznika USA w operacjach w Afganistanie i Iraku. W tym roku specjalnymi Nagrodami Dziedzictwa wyróżniono cztery wybitne postaci, których całe życie oraz codzienna praca przekładają się na budowanie znakomitego wizerunku Polski i Polaków w społeczeństwie amerykańskim. Wyróżniono Fredericka Czulade - naukowca, biznesmena, prezesa Zarządu Polsko-Słowiańskiej Unii Kredytowej, największej polskiej instytucji finansowej poza Polską; Tomasza Chabowskiego - inżyniera, naukowca, społecznika, delegata na pierwszy Zjazd Solidarności (obecnie przewodniczy Radzie Dyrektorów Fundacji Chopinowskiej w Nowym Jorku); Martina Pope - urodzonego w Polsce profesora New York University, naukowca, którego kariera (wspiera badania prowadzone przez polskich naukowców) i postawa życiowa jest egzemplifikacją tego, co łączy, a nie dzieli, we wspólnej historii, Polaków i Żydów; Lt. Anne Marie Verbil - prezes Stowarzyszenia Policjantów Nowego Jorku im. Pułaskiego. Program uroczystości dopełnił pokaz polskich tańców ludowych.

Odnowiony pomnik grobowy żołnierzy 2. Dywizji Strzelców Pieszych

Szwajcaria – Ambasada RP w Bernie

6 października na cmentarzu Rosenberg w Winterthur odsłonięty został odnowiony pomnik grobowy żołnierzy 2. Dywizji Strzelców Pieszych internowanych w Szwajcarii w latach 1940-1945. Gośćmi honorowymi uroczystości byli Andrzej Przewoźnik - sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, dr Mathias Gfeller - przedstawiciel prezydenta miasta Winterthur, płk Müller - komendant Okręgu Wojskowego Zurych, ks. T. Zadarko - nowy duszpasterz filii Polskiej Misji Katolickiej w Zurychu, były ambasador RP w Szwajcarii Janusz Niesyto oraz płk Śmietana - przedstawiciel komendanta Garnizonu Warszawa, a także przedstawiciele Ambasady RP w Bernie. Ks. Zadarko poświęcił pomnik, a jego odsłonięcia dokonało dwóch b. internowanych: prof. Z. Płaskowski oraz H. Węgier. Następnie złożone zostały wieńce, kwiaty i znicze.

Uroczystość uświetniła obecność 3-osobowego pocztu sztandarowego i sygnalisty, których przyjazd był możliwy dzięki wsparciu MON. Obok polskich żołnierzy obecny był również 6-osobowy oddział szwajcarskich sił zbrojnych. Zgromadziła ona prawie 100 osobową polsko-szwajcarską publiczność, odbiła się także szerokim echem wśród Polonii oraz w szwajcarskich mediach (artykuły prasowe w „Winterthurer Tagblatt”, „Uster Runschau”, „Der Landbote” i „Tages-Anzeiger”).

Parada Pułaskiego w Nowym Jorku

USA – KG w Nowym Jorku

7 października w niedzielę 5-tą Aleją na Manhattanie przeszła (6 godzin) doroczna Parada Pułaskiego - największe święto Polonii i demonstracja polskości w Stanach Zjednoczonych. Wg zgodnych ocen obserwatorów i prasy, Parada (jej hasło: "Nowa generacja Polonii buduje Amerykę") była niezwykle udana, liczba uczestników oraz widzów przekroczyła 100 000, mimo, iż o tej samej porze na Brooklynie maszerowała Parada Włoska zorganizowana z okazji przypadającego w tę niedzielę Columbus Day. W Paradzie Pułaskiego uczestniczyła wyjątkowo duża grupa żywiołowo zachowującej się młodzieży z trzech stanów: Nowy Jork, New Jersey, Connecticut. Duży sukces tegorocznej parady przypisuje się odmłodzonemu składowi kierownictwa Pułaski Parade Committee; mec. Marek Zawisny, który stal na jej czele, był najmłodszym Wielkim Marszałkiem Parady w jej 70-letniej historii. Organizatorzy zapewnili sobie obecność licznych lokalnych polityków, na czele z burmistrzem NYC M. Bloombergiem, który po raz pierwszy na czele parady przeszedł większość jej trasy. Na końcu trasy, pod katedrą św. Patryka (rano odbyła się w niej uroczysta msza św. dla Polonii) czoło parady powitał arcybiskup metropolita nowojorski, kardynał Edward Egan.

III edycja konkursu na „Lidera biznesu w Austrii 2006”

Austria – Ambasada RP w Wiedniu

10 października w ambasadzie odbyło się spotkanie z okazji ogłoszenia wyników i wręczenia nagród wyróżnionym przedsiębiorcom III edycji konkursu na „Lidera biznesu w Austrii 2006”. Konkurs jest organizowany przy współpracy z redakcją miesięcznika polonijnego „Polonika”, dachową organizacją polonijną „Forum Polonii” oraz austriacką Izbą Gospodarczą w Wiedniu. Jego celem jest wyróżnienie i uhonorowanie najlepszej polskiej lub polonijnej firmy działającej na terenie Austrii. W 2007 r. impreza ta odbyła się po raz pierwszy w ramach XVI Dni Polskich w Austrii. Do udziału w konkursie zostało zaproszonych 41 firm. Nagrody zostały przyznane łącznie w 6 kategoriach. W spotkaniu uczestniczyli licznie przedstawiciele firm polskich

i polonijnych działających na terenie Austrii, przedstawiciele austriackich instytucji gospodarczych, mediów, konsulowie honorowi RP oraz miejscowa Polonia.

150. rocznica wzniesienia kościoła farnego w Krzemieńcu oraz pożegnanie ks. biskupa Mariana Buczka w Lwowskiej Katedrze

Ukraina – KG we Lwowie

13 października odbyły się w Krzemieńcu uroczyste obchody 150. rocznicy konsekracji rzymskokatolickiego kościoła farnego pw. św. Stanisława. Zbudowano go w latach 1853-57 na wzór kościoła pw. św. Katarzyny w Petersburgu. Jego główną ozdobą jest pomnik Juliusza Słowackiego, dłuta Wacława Szymanowskiego, ustawiony tu w 1909r. dla uczczenia stuletniej rocznicy urodzin wielkiego polskiego poety. Kościół wraz z Lwowską Katedrą oraz kościołem pw. św. Antoniego we Lwowie stanowi grupę 3. świątyń rzymskokatolickich, które nie zostały zamknięte podczas rządów władzy radzieckiej. Uroczystości rozpoczęto mszą św. celebrowaną przez ks. arcybiskupa Mieczysława Mokrzyckiego. Po jej zakończeniu Konsul Generalny RP wygłosił okolicznościowe przemówienie, w którym m.in. podkreślił ogromną rolę kościoła pw. św. Stanisława w utrzymaniu tożsamości narodowej Polaków i przetrwaniu języka polskiego na Wołyniu oraz ofiarował parafii naczynia liturgiczne. W uroczystości uczestniczyły władze Krzemieńca, delegacje wiernych z Polski: z Łańcuta i Przemyśla oraz dawni parafianie zamieszkujący obecnie inne regiony Ukrainy i Polski.

14 października w Lwowskiej Katedrze odbyło się uroczyste pożegnanie biskupa pomocniczego Archidiecezji Lwowskiej ks. Mariana Buczka, którego papież Benedykt XVI przeznaczył do pełnienia posługi biskupa koadiutora diecezji charkowsko-zaporoskiej. Ks. biskup M. Buczek odprawił mszę dziękczynną, w której uczestniczyli ks. kardynał Marian Jaworski Metropolita Lwowski, ks. arcybiskup Mieczysław Mokrzycki oraz biskup diecezji charkowsko-zaporoskiej ks. Stanisław Padewski. Po zakończeniu mszy św. ks. kardynał M. Jaworski wygłosił bardzo wzruszającą mowę pożegnalną, w której podziękował ks. biskupowi M. Buczkowi za oddanie i wierność Kościołowi oraz za wieloletnią pracę na rzecz Archidiecezji Lwowskiej. Następnie okolicznościowe przemówienia wygłosili: Konsul Generalny RP oraz wicegubernator Taras Batenko. Ks. biskupa M. Buczka żegnali niezwykle serdecznie obecni na mszy parafianie, studenci, młodzież, a także siostry zakonne i licznie przybyli dawni parafianie z Polski.

Akcja porządkowania cmentarzy polskich na Zachodniej Ukrainie

Ukraina – KG we Lwowie

13 października w Komarnie (ob. lwowski) miała miejsce akcja porządkowania miejscowego cmentarza polskiego. W miejscowości tej, na skutek tragicznych wydarzeń wojennych oraz powojennych repatriacji, nie ma obecnie ludności narodowości polskiej. Dawna nekropolia, uznawana za jeden z najpiękniejszych tego typu obiektów na Zachodniej Ukrainie, popadła w zapomnienie i ruinę. Inicjatorem pierwszej masowej akcji porządkowania polskich cmentarzy, przy finansowym i organizacyjnym wsparciu konsulatu generalnego, było środowisko lwowskich Polaków, w tym członkowie lwowskiego Klubu „SEMPER POLONIA”, lwowscy przewodnicy zrzeszeni w PTTK, przedstawiciele Towarzystwa Opieki nad Grobami Wojskowymi. W przedsięwzięciu wzięło udział około 70 osób. Godnym szczególnego podkreślenia jest masowy udział polskiej młodzieży oraz ludzi młodych z terenu lwowskiego okręgu konsularnego. Celem przedsięwzięcia, prócz uporządkowania polskich cmentarzy, jest także integracja środowiska: polskiego, w tym szczególnie najmłodszego pokolenia przedstawicieli mniejszości polskiej na Ukrainie.

„Polish Heritage - Polskie Dziedzictwo kulturowe” w Toronto

Kanada – KG w Toronto

19 października w siedzibie SPK Koło nr 20 w Toronto odbyła się prezentacja projektu "Polish Heritage" - "Polskie Dziedzictwo kulturowe". Prezentacja została zorganizowana przez Zarząd Główny Kongresu Polonii Kanadyjskiej, a spotkanie prowadził Prezes ZG KPK Władysław Lizoń. Realizacja projektu była możliwa dzięki grantowi ontaryjskiej Fundacji "Trillium". Jego celem jest udokumentowanie śladów polskiego dziedzictwa w prowincji Ontario. Na stronie internetowej www.polishheritage.ca autor zdjęć i opisów ontaryjskich poloników znany dziennikarz polonijny Stanisław Stolarczyk umieścił ponad 360 obiektów. Są to cmentarze, kościoły, siedziby unii kredytowych, mosty, budynki, groby, jeziora, pomniki, parki, tablice pamiątkowe, siedziby organizacji polonijnych, miejsca pamięci poświęcone papieżowi Janowi Pawłowi II, ulice i miejscowości związane z Polską i Polonią kanadyjską. W prezentacji uczestniczył minister transportu rządu Ontario Donna Cansfield, posłanka do parlamentu federalnego Peggy Nash, a także licznie przybyli przedstawiciele organizacji polonijnych. Konsulat reprezentowali konsul generalny Piotr Konowrocki i konsul ds. polonijnych Andrzej Krężel. Po ostatecznej weryfikacji treści opisów poszczególnych obiektów, zostanie wydany CD-ROM prezentujący zawartość strony.

Inauguracja Wolnej Katedry Kultury Polskiej w La Plata

Argentyna – Ambasada RP w Buenos Aires

19 października miała miejsce – z udziałem ambasadora RP Z. Ryna uroczysta inauguracja Wolnej Katedry Kultury Polskiej na Uniwersytecie Narodowym w La Plata. Katedra powstała z inicjatywy działaczy Związku Polaków w Berisso k. La Platy, m.in. Pana Alberto Matuli, który pełni funkcję dyrektora katedry. Przedsięwzięcie to cieszy się dużym zainteresowaniem i przychylnością władz uczelni oraz środowisk polonijnych. Inauguracji przewodniczył wicerektor, który wręczył na ręce ambasadora dyplom gościa nadzwyczajnego uniwersytetu. Na uroczystość przybyło ponad 250 osób, w tym przedstawiciele korpusu dyplomatycznego, Związku Polaków w Argentynie, USOPAŁ, Stowarzyszenia Kombatantów Polskich w Argentynie, Polskiej Misji Katolickiej, członkowie Związku Polaków z Berisso oraz innych stowarzyszeń polonijnych z różnych regionów Argentyny, studenci. Goście obejrżeli występ zespołu polskich tańców ludowych z Berisso. Z okazji inauguracji ambasador wygłosił odczyt na temat doświadczeń prześladowania narodu polskiego w kontekście nauczania Jana Pawła II o cierpieniu.

25-lecie działalności Polskiej Misji Katolickiej oraz Oddziału Związku Polaków w Niemczech "Rodło" w Kleve (Dolna Nadrenia)

Niemcy – KG w Kolonii

20 października odbyły się obchody 25-lecia działalności w Kleve (Dolna Nadrenia) Polskiej Misji Katolickiej oraz Oddziału Związku Polaków w Niemczech "Rodło". Bardzo bogata uroczystość przygotowana została przy dużym zaangażowaniu władz miejskich. Uroczystą mszę celebrował biskup R. Karpiński przy zwracającej uwagę oprawie muzyczno-wokalnej (chór PMK oraz soliści opery z Oberhausen). Uczestniczyło ok. 350 osób w tym burmistrz miasta T. Brauer, członkowie Rady Miasta, Polacy zamieszkali w Kleve i okolicy, polscy żołnierze mieszkający w tym mieście a pracujący w okolicznej bazie NATO oraz społeczność niemiecka. Spotkanie w "Kolpinghaus" było okazją do podsumowania 25 lat działalności ZPwN "Rodło" w Kleve. Prezes W. Pisarek mówił o wzorowo funkcjonującej współpracy ze środowiskiem niemieckim oraz intensywnych kontaktach z Polską (Kleve ma współpracę partnerską z Gnieznem). Podkreślił zaangażowanie niemieckiego ks. F. Leinunga w stworzenie PMK oraz realizację szeregu inicjatyw polsko-niemieckich. Uroczystość była również okazją do prezentacji

książki ks. F. Leinunga "Wspólne drogi" podsumowującej inicjatywy współpracy polsko-niemieckiej inicjowane przez PMK i kościół niemiecki. W uroczystościach uczestniczyli również posłowie Landtagu.

Uroczystości z okazji 140 rocznicy wyboru pierwszego Polaka do parlamentu Kanady

Kanada – Ambasada RP w Ottawie

22 października w parlamencie kanadyjskim odbyła się z udziałem marszałka senatu Noella Kinselli uroczystość upamiętniająca 140 rocznicę wyboru Aleksandra Kierzkowskiego, pierwszego Polaka wybranego do pierwszego parlamentu kanadyjskiego z okręgu Saint-Hyacinthe (św. Jacka) w prowincji Quebec.

Z okolicznościowymi przemówieniami wystąpili: Noell Kinsella - marszałek Senatu Kanady, Borys Wrzesnewskij - poseł z ramienia Partii Liberalnej, przewodniczący grupy parlamentarnej kanadyjsko-polskiej, Peter Goldring - poseł z ramienia Partii Konserwatywnej, wiceprzewodniczący grupy parlamentarnej kanadyjsko-polskiej, Władysław Lizoń - prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej, Ian Wilson - dyrektor Kanadyjskich Archiwów Państwowych oraz Piotr Ogrodziński - ambasador RP. Na uroczystość przybyło także kilkunastu posłów i senatorów, Jason Kenny - minister ds. wielokulturowości w rządzie premiera Stephena Harpera, reprezentanci miejscowego MSZ jak również przedstawiciele korpusu dyplomatycznego, w tym kilku ambasadorów krajów Unii Europejskiej. Występujący przypomnieli sylwetkę pierwszego Polaka w kanadyjskim parlamencie, podkreślając wkład Polonii w budowę Kanady. Podczas uroczystości wyeksponowane zostały pamiątki po Aleksandrze Kierzkowskim. Wystawa przygotowana została przez Kanadyjskie Archiwa Państwowe.

Uroczystość zgromadziła ponad dwustu przedstawicieli Polonii ottawskiej, w tym kilkunastoosobową grupę harcerzy. Przybyła również 60-osoba grupa Polonii z Montrealu wraz z prezesem najstarszej, obchodzącej w tym roku 105 rocznicę istnienia organizacji polonijnej "Biały Orzeł". Spotkaniu towarzyszyli przedstawiciele mediów kanadyjskich i polonijnych. Razem obecnych było około 400 osób.

Było to drugie spotkanie zorganizowane w parlamencie kanadyjskim dla środowiska polonijnego. Rok wcześniej odbyło się ono wraz z diasporą ukraińską z okazji 15-rocznicy uznania niepodległości Ukrainy przez Polskę i Kanadę. Intencją ambasady jest doprowadzić do tradycji corocznych jesiennych spotkań Polonii w parlamencie kanadyjskim.

Ustanowienie Dnia Emigracji Polskiej w stanie Santa Catarina

Brazylia – KG w Kurytybie

Brazylijski stan Santa Catarina, uchwałą z 26 października 2007 roku, podjętą z inicjatywy posła parlamentu stanowego Antonia Aguiara, postanowił o ustanowieniu dnia 3 maja Dniem Emigracji Polskiej.

Obchody Roku gen. W. Andersa w Bolonii

Włochy - KG w Mediolanie

W ramach obchodów Roku Andersa, 27 października na Uniwersytecie Bolońskim odbyło się seminarium naukowe poświęcone generałowi W. Andersowi, zorganizowane przez Konsulat Generalny RP w Mediolanie, przy współpracy z: Ambasadą RP w Rzymie, Uniwersytetem Bolońskim, Stowarzyszeniem Kulturalnym Cenobio San Vittore, Stowarzyszeniem Włosko – Polskim w Bolonii im. M. Ogonowskiej, Stowarzyszeniem polonijnym Arco, pod patronatem: Senatu RP, Związku Polaków we Włoszech, Urzędu Miasta Bolonia, Prowincji Bolonia oraz

Regionu Emilia Romagna. Dorobek seminarium zostanie wydany w formie opracowania książkowego.

Seminarium połączone było ze zwiedzaniem wystawy „General Anders - Patriot, Żołnierz, Polityk”, po której oprowadzał autor - prof. Krzysztof Filipów, Dyrektor Muzeum Wojska Polskiego w Białymstoku.

Polonijne spotkania ambasadora RP w Nowogrodzie

Rosja – Ambasada RP w Moskwie

31 października w kościele św. Piotra i Pawła miało miejsce spotkanie ambasadora Jerzego Bahra z Polonią zamieszkującą w obwodzie nowogrodzkim. Gospodarzem spotkania był proboszcz parafii ks. Mirosław Danielski. Podczas spotkania, między innymi, poruszano problemy dotyczące zarejestrowania organizacji polonijnej w Nowogrodzie oraz zorganizowania lektoratu języka polskiego na miejscowych uczelniach.

1 listopada odbyły się uroczystości ku czci zmarłych żołnierzy AK, więźniów łagru nr 270 w Borowiczach. Wraz z byłym więźniem tego obozu, żołnierzem AK - Romanem Barem, delegacja odwiedziła miejsca pamięci w Borowiczach, Uście i Jogle. W obchodach uczestniczyli – poza miejscową Polonią - przedstawiciele władz regionu Borowicze: J. P. Wasiljew, mer regionu Borowicze i jego zastępca W. W. Gorjew oraz przedstawiciele nowogrodzkiej administracji: W. Fomicz, zastępca naczelnika Wydziału ds. współpracy międzynarodowej.

2 listopada br. w Domu Polskim w Sankt Petersburgu odbyło się spotkanie J. Bahra i kierownika UKiOR J. Krupskiego z przedstawicielami petersburskich organizacji polonijnych. W trakcie spotkania poruszono temat rozważenia przez UKiOR możliwości zaproszenia do Polski osób starszych, w tym blokadników, posiadających w FR status kombatantów.

Obchody dnia Wszystkich Świętych zostały zorganizowane w Petersburgu i Lewaszowie 3 listopada.

Obchody Dnia Wszystkich Świętych na Cmentarzu Łyczakowskim

Ukraina – KG we Lwowie

W ramach obchodów Dnia Wszystkich Świętych Konsulat Generalny RP zorganizował po raz drugi akcję „Światelko Pamięci dla Cmentarza Łyczakowskiego”, w czasie, której na zapomnianych grobach tej polskiej narodowej nekropoli zapalono ponad 25.000 zniczy. Podobnie jak w roku ubiegłym współorganizatorem przedsięwzięcia było Towarzystwo Polskie Radio Lwów. W odpowiedzi na apel Konsula Generalnego RP skierowany do miast Województwa Podkarpackiego symboliczne światelka pamięci - znicze zostały ofiarowane przez uczniów szkół oraz samorządy Przemyśla, Rzeszowa, Jarosławia, Sanoka i Łańcuta. Zapalenie tak wielkiej liczby „światelek pamięci” byłoby niemożliwe bez masowego udziału lwowskich Polaków, w tym szczególnie studentów, uczniów obydwu szkół z polskim językiem nauczania we Lwowie, członków lwowskiego Oddziału PTTK oraz lwowskich harcerzy. Dzięki zaangażowaniu wolontariuszy Cmentarz Łyczakowski po raz drugi od zakończenia II wojny światowej w Dniu Wszystkich Świętych zapłonął tysiącami świeczek. Akcja spotkała się z pozytywnym przyjęciem lwowskiej opinii publicznej, podkreślano ogromną skalę przedsięwzięcia oraz fakt, iż świeczki ustawiono na wszystkich grobach, bez względu na narodowość spoczywających tam osób.

Dodatkowe środki na TV POLONIA

Warszawa – DKiP MSZ

Na mocy podpisanego 5 listopada aneksu do Porozumienia z dnia 14 września 1994 r. zawartego między Ministrem Spraw Zagranicznych a Telewizją Polską S.A., MSZ przekazało TV POLONIA dodatkowe środki z rezerwy celowej rządu przeznaczone na rozwój jej działalności

programowej. Środki te – w wysokości ok. 5,6 mln zł – służyć mają doskonaleniu oferty programowej telewizji, przede wszystkim w związku z wielką falą migracji Polaków do państw UE, a także nowymi wyzwaniami w zakresie promocji Polski za granicą.

Polskie archiwalia w Rosji

Rosja - KG w Sankt Petersburgu

6 listopada z inicjatywy KG przebywający w Sankt Petersburgu na Międzynarodowej Konferencji "Między pamięcią a amnezją: ślady i obrazy Gulagu" Z. Gluza (prezes Ośrodka "Karta") spotkał się z Wierą Piskorską, wdową po działaczu polonijnym, Leonie Piskorskim. W trakcie spotkania ustalono, iż archiwum L. Piskorskiego dotyczące historii Polaków w tej części FR, zostanie przekazane Ośrodkowi "Karta" i może stać się podstawą do stworzenia archiwum polskiego w Sankt Petersburgu. Powołanie do życia takiej instytucji wydaje się niezbędne dla zapobieżenia rozwojowi naturalnego procesu erozji śladów polskiej obecności w tej części FR. W. Piskorska wyraziła wolę przekazania materiałów męża Ośrodkowi "Karta". Ustalono, iż po uporządkowaniu przez nią archiwum męża, materiały zostaną zdeponowane w konsulacie celem wstępnego opracowania zbioru zgodnie z wytycznymi i pod nadzorem Ośrodka "Karta".

Obchody Dnia Niepodległości w Dublinie

Irlandia – Ambasada RP w Dublinie

Obchody rozpoczęły się mszą świętą za ojczyznę celebrowaną przez kapelana Polskiego Kościoła w Dublinie, ks. Jarosława Maszkiewicza. Następnie w dublińskiej Galerii Narodowej odbył się koncert światowej sławy brytyjskiego pianisty Joanathana Plowrighta, który w celu uczczenia polskiego Dnia Niepodległości stworzył specjalny repertuar złożony z dzieł Chopina, Paderewskiego i Stojowskiego. Koncert został poprzedzony wykładem amerykańskiego muzykologa polskiego pochodzenia, Josepha Hertera, na temat historii polskiej muzyki i kultury. Zarówno koncert jak i wykład został zorganizowany przez irlandzką organizację kulturalną Nota, zaś otwarcia koncertu dokonał irlandzki Minister ds. Integracji Conor Lenihan.

Zwieńczeniem obchodów było przyjęcie w Polskim Ośrodku Społeczno-Kulturalnym wydane przez Ambasadę RP w Dublinie. Zostało ono uświetnione recitalem polskich i irlandzkich artystów, którzy przy akompaniamencie fortepianu wykonali polskie i irlandzkie pieśni patriotyczne. Uroczystego otwarcia wieczoru dokonał ambasador dr Tadeusz Szumowski, zaś część artystyczna została przygotowana przez Stowarzyszenie Polsko-Irlandzkie.

Nowy kościół rzymskokatolicki w Murmańsku

Rosja – KG w Sankt Petersburgu

11 listopada w Murmańsku odbyło się uroczyste poświęcenie kościoła rzymskokatolickiego. Podczas uroczystości konsekuracyjnych podkreślano rolę Konsulatu Generalnego w Sankt Petersburgu w uzyskaniu zgody na budowę świątyni, jak również działki budowlanej. Realizatorem oraz fundatorem budowy kościoła w Murmańsku jest zgromadzenie klaretynów.

W uroczystościach wzięli udział również polscy kapłani posługujący w Sankt Petersburgu, Bracku i Krasnojarsku. Przewodniczył nuncjusz papieski w Federacji Rosyjskiej Antonio Mennini w obecności władz miasta i Przedstawicielstwa MSZ FR. Były obecne wszystkie kanały telewizyjne miasta i radia. Został odczytany list gratulacyjny od Konsula Generalnego RP przez obecnego na uroczystościach wicekonsula Wojciecha Jabłońskiego. Podczas konsekracji mówiono o wielkim wkładzie Polaków, w tym Grażyny Rynio - obywatelki polskiej na stałe zamieszkałej w Murmańsku.

Obchody 60. rocznicy przybycia polskich emigrantów na Tasmanię

Australia – KG w Sydney

20 listopada w Hobart odbyły się, zorganizowane przez tamtejszy Związek Polaków przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Sydney, obchody 60. rocznicy przybycia do Tasmanii grupy pierwszych polskich emigrantów, którą stanowiło 280-ciu żołnierzy Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich, polskich "szczurów Tobruku" walczących wspólnie z żołnierzami australijskimi w Egipcie, Palestynie i Libii. W obchodach wziął udział Konsul Generalny Ryszard Sarkowicz, a władze Tasmanii reprezentowali liczni członkowie parlamentu oraz Sekretarz Rządu i burmistrz miasta Glenorchy. W ramach uroczystości otwarto okolicznościową wystawę: „Tasmania – Promised Land”, na która składają się zdjęcia polskich żołnierzy – emigrantów. Przy wsparciu władz Tasmanii wystawa ta będzie prezentowana we wszystkich większych ośrodkach tasmańskich.

Wznowienie wydawania kwartalnika „Głos Polski” w Niemczech

Niemcy – KG w Kolonii

Środowisko polonijne w Niemczech wznowiło wydawanie kwartalnika "Głos Polski", który w przeszłości wydawany był pod nazwą "Zgoda". Kwartalnik posiada ciekawą szatę graficzną i porusza szereg tematów, ważnych z punktu widzenia Polonii mieszkającej w Niemczech. Redaktor naczelną kwartalnika jest pani Renata Thiele, która pełni zarazem funkcję wiceprzewodniczącej Polregio e.V. z siedzibą w Akwizgranie.

Obchody andersowskie we Włoszech

Włochy – KG w Mediolanie

24 listopada nastąpiło odsłonięcie w Turynie, na Placu Polskim, pomnika poświęconego „daninie krwi żołnierzy 2. Korpusu Polskiego we Włoszech w walce za wolność naszą i waszą”, ufundowanego przez miasto Turyn, przy współpracy „Ogniska Polskiego” i Konsulatu Generalnego w Mediolanie. W podniosłej uroczystości odsłonięcia pomnika uczestniczyła delegacja z Polski na czele z min. Janem Krupskim, kierownikiem UKiOR, a także najwyższe władze Turynu, z licznym udziałem społeczeństwa miejscowego i Polonii, przy akompaniamencie wszystkich rodzajów sił zbrojnych Włoch z oddziałami reprezentacyjnymi, które oddały honory poległym żołnierzom polskim na ziemi włoskiej. W uroczystości wzięli również udział parlamentarzyści włoscy i przedstawiciele organizacji kombatantów. Uroczystość miała charakter manifestacji przyjaźni polsko-włoskiej. Włoscy mówcy wysoko ocenili wkład Polaków w wyzwolenie Włoch i pokonanie faszyzmu w Europie. Duży rozgłos wydarzeniu nadała miejscowa prasa.

1 grudnia w Imoli miała miejsce promocja albumu „Tamtym zapomnianym bohaterom”, poświęconego zasługom 2. Korpusu Polskiego w wyzwoleniu tego miasta. Miejscowe Stowarzyszenie Kombatantów, przy pomocy i współpracy KG w Mediolanie, ufundowało w 2005 roku pomnik ku czci polskich żołnierzy Andersa. Stał się on zaczynem spotkań młodzieży Polski i Włoch w Imoli i Wrześni, oraz wielu ciekawych inicjatyw popularyzujących w Imoli wiedzę o historii 2. Korpusu Polskiego. Wielu starszych mieszkańców Imoli przekazało do albumu swoje osobiste świadectwa z czasów wyzwolenia miasta z udziałem Polaków.

Wizyta Przełożonego Generalnego Towarzystwa Chrystusowego w Sao Paolo

Brazylia – KG w Sao Paolo

5 grudnia z wizytą w Sao Paulo przebywał Przełożony Generalny Towarzystwa Chrystusowego ksiądz Tomasz Sielicki.

Chrystusowcy od 12 lat prowadzą Kapelanię Polską w Sao Paulo. Obecny kapelan ks. Jan Flig zapowiedział, że z końcem grudnia 2007 r. kończy swoją misję. Zapowiedź ta w środowisku polonijnym wywołała zaniepokojenie, że odejście kapelana może oznaczać zamknięcie działalności Kapelanii Polskiej (podobnie jak miało to miejsce w 2005 r.).

Ks. T. Sielicki odwiedził siedzibę Kapelanii Polskiej w kościele Matki Bożej Wspomożycielki. Zapoznał się z historią i aktualną sytuacją tej organizacji. Z uznaniem wypowiadał się na temat wzniesienia pierwszego w Sao Paulo pomnika – popiersia Jana Pawła II w kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej oraz renowacji tej kaplicy.

Po kolejnych rozmowach w Sao Paulo i zapoznaniu się na miejscu z potrzebami polonijnego środowiska, ksiądz general zapewnił, że istnienie Kapelanii Polskiej w tym mieście jest niezbędnym wsparciem dla polonijnego środowiska w kultywowaniu mowy, tradycji i wiary.

Spotkanie integracyjne Polonii w Montevideo

Urugwaj – Ambasada RP w Montevideo

8 grudnia z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku w ogrodach Ambasady RP w Montevideo odbyło się wielopokoleniowe spotkanie integracyjne Polaków i osób polskiego pochodzenia mieszkających w Montevideo. Współorganizatorem spotkania była Tymczasowa Rada Młodzieży Polonijnej z jej przewodniczącą Rosaną Manikowski. Wśród gości uczestniczących w spotkaniu byli m.in. Nuncjusz Apostolski, abp. Janusz Bolonek oraz przedstawiciele kierownictw wszystkich organizacji polonijnych w Montevideo. W imprezie uczestniczyło około 160 osób, w tym około 70 dzieci w wieku szkolnym.

Spotkanie dzieci i młodzieży polonijnej połączone zostało z organizacją drugiej edycji tzw. jarmarku polskiego („Kermesse – 2007”), z którego całkowity dochód (około 2.000 USD) przeznaczono na sfinansowanie operacji onkologicznej dla 14-letniej Marii Eugonii Souto – Modzelewski, wnuczki polskich emigrantów.

Ważnym elementem spotkania młodzieży były ich rozmowy z weteranami i kombatantami II wojny światowej, w tym uroczyste wręczenie upominku urodzinowego 93-letniemu Marianowi Wiecha, żołnierzowi gen. W. Andersa i uczestnikowi bitwy pod Monte Cassino.

Z myślą o najmłodszym pokoleniu Polaków zorganizowano liczne zabawy i konkursy, występy magów oraz „choinkę bożonarodzeniową” z wręczeniem przez św. Mikołaja ponad 60 drobnych upominków dla najmłodszych dzieci. Na zakończenie spotkania integracyjnego odbyło się uroczyste zakończenie rocznego kursu języka polskiego dla tutejszej Polonii, zorganizowanego z inicjatywy placówki i finansowanego przez DKP MSZ od 2004 r. W trakcie uroczystości wręczenia okolicznościowych dyplomów uczestnicy kursu przedstawili program oratorski, opracowany przez p. Pawła Gruntowskiego, który od roku prowadzi kurs j. polskiego.